

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in večja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponji, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošča do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Srbska pogodba.

Vkljub temu, da se je sprejel v državnem zboru sklep, da se srbska pogodba ne sme uveljaviti na podlagi pooblastilnega zakona, hoče vendar vlada baje že s prvim septembrom uveljaviti srbsko pogodbo. Seveda bi to uveljavljene veljalo le do konca leta, ker dalje pooblastilni zakon ne sega.

Kakor je izmed spodnjestajerskih strank dosedaj le Slovenska kmečka zveza vedno branila kmečke koristi, dočim so se druge stranke kosale v neplodnih osebnih napadih, tako je tudi v tem slučaju edino Kmečka zveza posegla vmes.

Ko je izvedela da nevarnost, da se uveljavi srbska pogodba, vložila je brzojavno ugovor na ministrskega predsednika baron Beku in na poljedelskega ministra dr. Ebenhochu.

Brzojav na ministrskega predsednika baron Beku se glasi:

„Slovenska kmečka zveza za Stajersko pozivlja vladu, da srbske pogodbe na noben način ne uveljavlji na podlagi pooblastilnega zakona, ker bi to pomenilo oškodovanje kmečkih teženj, da v sedanjem času, ko ima suša take posledice, resno nevarnost za obstanek kmečkega stanu. — Roškar, dr. Korošec, dr. Benkovič, Pišek.“

Približno isto besedilo se je vposlalo poljedelskemu ministru dr. Ebenhochu.

Kakor je Kmečka zveza vposlala ugovor, tako lahko store tudi podobori, politična društva, občine, okrajni zastopi, sploh vsi ljudski zastopi! Zastopi industrialcev dan na dan pošiljajo prošnje na ministrstvo, naj se uveljavi pogodba, za to tudi zastopi kmečkega stanu z nasprotnimi prošnjami ne bi smeli manjkati!

Suša.

Nam se zdi, da hočejo v Građevu pri podprtji akciji zaradi suše posebno uvaževati kraje, kjer prebivajo Nemci ali nemškutarji. Mi že danes svarimo vladu, vladne zastopnike in sploh vse, ki imajo s to akcijo kaj opraviti, da bodo strogo pravični. Nikakor bi ne prenašali mirno, če bi se tudi nesreča izrabljala v narodne ali strankarske koristi. Naši poslanci bi se potem postavili na celo vsega gibanja in vihar bi ne bil ukrotljiv. To so naše resne besede na adreso izvestnih gospodov v Građcu! V takih zadevah ne poznamo nobene šale!

Podlistek.

Mamice zadnja pot

Posl. J. Z.

(Dalje.)

Mati je bila mila in ljubezljivo je govorila s svojim otrokom. Prinesla je srajce, katere je zanj naredila. Potem je pripovedovala, kako si je vinar za vinarjem pritrgovala, da bi k njemu prišla. Pri tem je zvenela vsaka beseda tako odkritosrčno in milo, kakor zna le mati govoriti.

Mirko je bil v zadregi pred svojimi kolegi, ko je mamka govorila o težko prihranjenih novcih. Vedno je igral gospoda — z denarjem matere — sedaj so bile njegove revne razmere odkrite. Mati je začela, ne da bi se ozirala na dijaka, sinu na srce govoriti. Mirko je molčal. Premisljeval je, kako bi se rešil tegav neljubega obiska, a mati ga je vedno znova rotila. Še vedno sta bila dijaka navzoča. Oba sta imela veselje, poslušati dobrohotne besede. V višjih krogih je včasih manj dostojnosti nego v nižjih.

Dijaka sta se vedno bolj zanimala za celo stvar. Menjava sta med seboj poglede.

Mirko je molčal, pustil je materi govoriti. Govorila mu je milo, a njegovo srce se ni dalo več pridobiti. Spomnila ga je na vero njegovih mladih let. Nekoč je tako rad molil, nekdaj je tako rad zahajal v cerkev.

„In na te neumnosti nimaš odgovora“, zaklče eden dijakov.

Mirko je še vedno molčal. Strah pred ljudmi

Med dnevнимi novicami poročamo, da sta ta teden državna poslanca dr. Benkovič in Pišek v imenu Kmečke zveze zopet govorila v Gradcu. Slovenska kmečka zveza je stala torej v neprestanju stiku z Gradcem ter tamkaj prednašala želje svojih pristašev.

Ta dni je, ustrezačo želji mnogih volilcev, vposlala Kmečka zveza finančnemu ministru Korytovskemu naslednjo prošnjo:

„Ekselencia finančni minister vitez Korytowski, Dunaj. Slovenska kmečka zveza za Stajersko prosi ekselenco z ozirom na bedo, povzročeno vsled suše, da bedo trpečemu ljudstvu oddaje solne odpadke za krmljenje živine brezplačno. — Roškar, dr. Korošec, dr. Benkovič, Pišek.“

Prvi posavski mladenički shod na Vidmu.

V nedeljo dne 23. avgusta vršil se je na Vidmu prvi shod posavskih mladeničev. Udeležba je bila imponantna; nad 600 vrlih posavskih mladeničev se je bilo zbralo na vrtu Podjetjeve gostilne.

Cerkveni govor je imel č. g. Potovšek, župnik artički; v ganljivih besedah je sfikal zbrani mladi dolžnosti, ki jih ima do Boga, do bližnjega in do samega sebe ter vnemal le z njemu lastno zgodovornostjo srca mladine za višje ideale, ki naj dičijo slovensko mladino.

Shod je otvoril domači vč. gospod dekan s kaj prisrčnim nagovorom in pozdravom: izročil je posavsko mladino o priliki prvega organizacijskega zborovanja mogočnemu varstvu srca Marijinega, kot najboljši zaščitnici mladine.

Slavnostni govor je imel predsednik Zveze slovenskih mladeničev tovariš Franc Žebot iz St. Ilja v Slov. gor. Odkrito se mora priznati, da je s svojim krasnim govorom naravnost očaral srca vseh poslušalcev. Zvezki slovenskih spodnjestajerskih mladeničev je le čestitati na tako vremenu predsedniku! Splošna je bila sodba: Tako krasnega, poljužnega in navduševalnega govora še ni čulo Posavje iz ust pri prostega, kmečkega mladeniča. Prisrčno pozdravlja vse zbrane posavske tovariše-mladeniče, gorčko in prisrčno kot pozdravlja ljubeči brat brata.

Z uprav govorniško dovršenostjo je slikal na to vzor pravega slovenskega mladeniča, namreč: slovenski mladenič bodi veren, naroden in znača-

jen, svaril z vso resnostjo posavske mladeniče pred slabim časopisjem — sploh slabim tiskom — alkoholom in pred drugimi slabimi razvadami, priporedil mladeničem kot najboljši pripomoček v dosegu višjih ciljev izobrazbo, zlasti potom izobraževalnih društev itd.

Gospod državni poslaneč dr. Benkovič izraža svoje odkrito veselje nad mladiško organizacijo ter omenja: Mladiška organizacija naj pripravlja in vzgojuje iz mladeničev prave, vzorne može, ki bodo izborni delavci v kmečkih zvezah in dobrini gospodarji na svojih posestvih.

Po nastopu nekaterih posavskih mladeničev, ki so vsi izražali svojo odkrito veselje nad mladeničko organizacijo, se zahvali č. g. Presker, župnik kapelski, vsem zborovalem za mnogoštevilni obisk, osobito se iskreno zahvaljuje tovarišu Žebotu za njegovo veliko požrtvovalnost in trud, želeč, naj obrodi današnji shod mnogo dobrega sadu, naj bili v Posavju sami Žeboti.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

19. avgusta. Dames se je vršil skupni ministrski svet pod predsedstvom Aerenthalovim. Razpravljalo se je o skupnem proračunu, ki se bo pred ožil delegacijam. O velesrbski agitaciji v Bosni je poročal skupni finančni minister Burian. — Na Dunaju v kraju zborujejo češke protivojaške organizacije. — V Petrogradu je propadla najmočnejša petrolejska tvrdka Sibajev. Dolgovl znašajo 28.000.000 rubeljev. — Ob prilikli cesarjevega rojstnega dneva je bila v Zagrebu proti banu prirejena demonstracija. Kričanju in žvižganju pred njegovim stanovanjem je komaj policija naredila konec. — Blagajnik draždanske banke Eckart je po neveril 233.000 mark in pobognil.

20. avgusta. Cesar odpotuje 15. septembra v Vesprim na Ogrsko, kjer se bo udeležil ondutnih vojaških vaj, ki se bodo vrstile 16., 17. in 18. septembra. — Španska kraljeva dvojica obiše sredi oktobra našega cesarja. — V Bazelu je uničil požar na kolodvoru velike zaloge petroleja, bencina, terpentina ondotne skladisčne družbe. Og. njegasci niso mogli ognja zadušiti. — Ruski car odpotuje v inozemstvo.

Mirko je vstal, mati tudi.

„Kdo ve, če te še kedaj vidim“, reče pobita mati. „Jaz bodem molila za te, tvoja mati te ne pozabi. Se umirajoča bom za te molila.“

Dala mu je reko in odšla. V njenem očesu se je prikazala solza. Počasi je stopala po stopnicah, iz Mirkove sobe je še slišala smoh dijakov. Stopila je na prostoto, sama ni vedela ali sanja ali šedi. Oda bi bile vse samo sanje. Zapuščena se je peljala dnevom. Zapuščena — osamljena. Zdaj ni imela nikogar več na tem svetu. V teh par urah se je veliko postarala. Bolest je zarisala svoje poteze na čelo in lica. A miru jim ni mogla vzeti; le milejši je postal obraz ter je kazal izraz Bogu udane bolečine.

Mati je spet delala v svoji sobi, a pri delu so ji manjale veselje m-sli. Delala ni več za svoje dete, delala je samo zase. Bridko ji je postalо življenje, brišek vsak dan. Hoja je postajala vedno bolj upognjena, le oklo je ostalo iskro in živo ter je kazalo udanost duše. In tako je iz matere postalista starata mati — mamica.

Dobra Ivana ni nehala moliti. Če je molila, ji je bilo vedno ložje pri srcu.

„Le eno hočem še od tebe izprosti, o Bog; oživi moje dete za-te. Potem pa rada umrjem.“

Tako je molila dan za dnevom svojo jutranjo in večerno molitev za otroka.

Še ni videla več. Tu in tam je še zvedela kaj o njem. Pisal ji ni več, tudi ona ga ni smela več nadlegovati. On hoče biti prost. Nobene vezi ni več bilo med materijo in otrokom, kakor molitev materne ljubezni.

(Dalje prihodnji)

je zmagal v njem, sram ga je bilo pred tovariši. On bi se naj dal podučevati — on?

Se enkrat se ga je mati lotila; kaj sta njo brigala dijaka! Samo eno je hotela, njegovo dušo rešiti. Že je upala, da je zmagala, ker Mirko ni niti z jedno besedo ugovarjal. A motila se je le brido.

„Mati, jaz ostanem kakor sem. Jaz se ne spremenim več. Ostani ti pri svojih nazorih, jaz ostanem pri svojem prepričanju.“

Kakor smrtna obtožba donijo te besede materi na uho.

„Izvrstno, izvrstno, vendar enkrat“, se smejita dijaka.

„Mirko, ali pustiš ti“, reče Ivana resno, „da me tvoji tovariši zanjujejo?“

Spet zadoni smeh dijakov.

„Dajte so potolažit, mati, to ni tako resno; so pač veseli dijaki.“

„Dijaki, ki so ti vero vzeli? — Slabi tovariši so to.“

„Se nam naredi pridigo“, se režita dijaka.

Spet je prezrla mati roganje, katero je morala prenesti. Le eno je videla in vedela: rešiti ga moram.

„Mirko, prosim te še enkrat, pri vsem, kar ti je sveto, pri ljubezni do mene, postani drugačen —“

„Mati, jaz sem ti povedal, kakor mislim. Ne bom te več nadlegoval, pa prosim te, pusti me s temi stvarmi pri miru. Jaz sem star dovolj, da sem lahko prost.“

„Izvrstno, izvrstno, to si dobro napravil“, sta se režala neotesana dijaka.

21. avgusta. Naš cesar je povabil predsednika ameriških zedinjenih držav, da ga prihodnje leto obišče. Slična vabila nemškega cesarja in laškega kralja je Roosevelt odškoni. — V Perziji še vedno ni miru. Živila so se zelo podražišča. Za tri funte kruha je treba dati pet rubeljev. — V Budimpešti je poneveril pisar Desider Halusz 10.000 K., katere je zaigral.

22. avgusta. Prestolonaslednik Fran Ferdinand je bil pred nekaj dni v veliki nevarnosti. Z avtomobilom se je peljal blizu svoje graščine na Solnograškem na nekem mestu, kjer se je utrgala kamenita stena. Prestolonaslednik je ušel nepoškodovan nevarnosti. — V Genfu so prijeli dva anarhističa, ki sta meravala najgosti angleškega kralja v Išlu. — V vzhodni nemški Afriki so se vršili veliki nemiri. 18 voditeljev so zaprli, 2 usmrtili. — Blizu Pana je vlak luirških romarjev, prišednih iz Pariza, trčil skupaj s tovornim vlakom. Med ranjenci, ki so jih odpeljali v pariško bolnišnico je 11 težko, 4 lahko ranjenih. — Železniški minister Deršata je odpotoval v Niedorifi.

23. avgusta. Listi poročajo, da se prestolonaslednik udeleži na povabilo nemškega cesarja vojaških vaj v Loreni. — Včeraj se je zaključilo mednarodno zborovanje esperantistov v Draždanih. Prihodnja zborovanja se bodo vršila v Catawbji (Sev. Amerika) in Barceloni. — V Restanu pri Filadelfiji je nek vlak napolnjen s potniki zdrknih s tira, ter se popolnoma razbil. Deset potnikov je ubitih, mnogo pa težko ranjenih.

24. avgusta. Na 15. septembra so sklicani sledenči deželnici zbori: štajerski, češki, galloški, solnograški, koroški, moravski in predarški. Na 22. septembra: gornjeavstrijski, tiroški, gorški in gradiščanski, na 15. oktobra pa bukovinski. — V Mostu na Češkem so zaprli dva anarhistična agitatorja, Frauposeja in Pešta. — Iz Zadra poročajo, da je vojna ladja „Wien“ začela ob skalovino blizu Hvara. Ladja, ki so jo nezuratno poškodovano zopet osvobodili, je odplula v Pulo. — Pri Skaaniku se je potopil parnik „Folgenfonden“. Na parniku je bilo 85 potnikov, od teh jih je 30 utonilo. — Iz Maroka prihajajo še vedno vznemirljive vesti. Bivšemu sultangu Abdul-Arisu je ostalo le nekaj stotin vojakov.

25. avgusta. Solnograški deželnici predsednik Julian je 23. avgusta nenadoma na srčni kapi umrl. — V Dalmaciji so razpisane deželnezborske volitve na 26., 28. in 31. oktobra. — Letošnje cesarske vojaške vaje se bodo vršile v okolici Blatnega jezera na Ogrskem. Parnike na Blatnem jezeru bodo spremenili v vojne ladje. Cesar se bode sam udeležil bitke na jezeru. — Na Portugalskem se bojijo ustaje. Kraljeva rodbina je pripravljena na beg. — V Galiciji se je pokazala škrlatica.

Knjiznica S. K. S. Z. se nahaja v Koroški cesti št. 5 I. nadstropje. Odprta je med tednom do 7. ure zvečer, v nedeljah in praznikih od 10.—11. ure dopoldne.

Razne novice.

* Osebne vesti. Cesar je podelil predsedniku okrožnega sodišča v Celju, Antonu pl. Wurmseru nalog in značaj dvornega svetnika.

* Iz finančne službe. Prestavljeni so: Zemljiškodavni uradnik Julij Reithoffer od zemljiškodavnega urada v Weicu k zemljiškodavnemu uradu v Brežicah; računski asistent dr. phil. Frid. Wessely od finančnega ravnateljstva v Građcu k računski eksposituri finančnega ravnateljstva v Mariboru; davčni asistent Jožef Ziwny iz Celja k davčnemu referatu okrajnega glavarstva v Građcu; provizorični davčni asistent Walter Hadič od davčnega referata okr. glavarstva v Lipnici k davčnemu referatu okr. glavarstva v Celju; davčni oficijal Rudolf Rauch iz Maribora v Konjice; davčni asistent Rudolf Sima iz Kožjega, kot kontrolor v Šoštanji; finančni stražni komiser Jurij Klampfer iz Radgona v Celje; razvidnostni uradnik Paul Etl iz Građca v Ptuj; davčni oficijal Alfred Drobnič iz St. Lenarta v Radgonu; računski asistent Alojz Toman iz Maribora v Građec. Imenovani so: Absolvirani realec Viljem Kotik za davčnega praktikanta v Mariboru; davčni praktikant Jakob Malinger v Marenbergu za davčnega asistenta istotam; absolvent geodetičnega tečaja Karl Opelka, ki je prideljen k davčnemu uradu v Mariboru.

* Iz poštne službe. Poštna in brzjavna odpravnica Ljudmila Širc je imenovana za poštno oficijantino 11 služb, razreda v Brežicah.

* Iz šole. Nadučitelj Anton Hren v Stopreah postal je vodja slovenske Ciril-Metodove šole na Muti. Na njegovo mesto v Stopreah pride kot nadučitelj sedanji nadučitelj pri Sv. Antonu v Leskovcu, župnije Rajhenburg.

* Kletarskim nadzornikom za Štajersko sta imenovana gg. Jože Czak (Nemeč) s sedežem v Građcu in Ivan Belle (Slovenec) s sedežem v Mariboru. Gospod Belle je obenem kletarski nadzornik za Koroško. Čuje se, da pride sedaj v Maribor kmetijski potovalni učitelj g. Goričan na mesto g. Belleta.

* Organisti, pozor! Postava glede pokojnine privavnih uslužbencev je izdana, v kateri smo zapo-

padeni tudi organisti kot uslužbenci nastavljeni v bogastnih občinah. Seveda mora imeti kot tak letne plače 600 kron, med katero je vračunjeno tudi stanovanje itd. Tiskovine ali formularji za izpolnitvi (kar je zelo lahko) se dobe pri najblžji politični inštanci oziroma okr. glavarstvu in občini. Torej g. organisti, takoj na delo, ker mora biti stvar že do 28. t. m. oblasti vrnjena. Čudno, da v tej stvari živ duh nič ne pojasi. Podporno društvo organistov v Celju.

* Knjižnica S. K. S. Z. je vsak dan odprtia in se nahaja v I. nadstr. Koroška cesta št. 5. Le ob nedeljah in praznikih je samo od 10. do 11. ure knjižnica na razpolago. Prijatelji čitali, pridite!

* Šola. Poslance dr. Benkovič in Pišek sta v imenu Slovenske kmečke zveze v ponedeljek dne 24. t. m. na pristojnih mestih v Građcu zopet uragrala pospešitev pomožne akcije. Kakor hitro došlo novo zahtevana poročila občin, oziroma okrajin glavarstev, v Građcu, sklice se takoj sestanek članov komisije za pomožno akcijo (med njimi tudi deželnini odbornik g. prof. Robič), ki bode razdelili nakupljeno seno in slamo na posamezne okraje. Seno se je nakupilo večinoma na Zgornjem Štajerskem, deloma tudi na Solnograškem, v Zgornji ter Spodnji Avstriji ter na Tirolskem.

* Slovensko katoliško dijastvo je imelo v Gorici dobro obiskan sestanek. Ni se popivalo, kakor je pogosto pri liberalnih navada, ampak pri sestanku so se vršila resna posvetovanja o predmetih, ki zanimajo mlado dijastvo. Žal, da je Štajerska jačnost pre malo upoštevala ta sestanek. Le iz Šmarja pri Jelšah Mlađeniška zveza in Kmečka zveza (v njej imenu g. Stoklas) ste poslali pozdrave v Gorico.

* Dijaki se ločijo. Tudi v Istri so liberalni dijaki razbili slogan. Niso hoteli sprejeti predloga, naj dosedanje počitniško društvo deluje na krščansko-demokratičnem temelju. Katoliško-narodni dijaki so si vsled tega ustanovili svoje društvo „Dobrila“. Katoliška zavest med mladino se vrlo širi.

* Slovensko liberalno časopisje v Celju. Narodna stranka je začela sanjariti o dnevniku, ki bi naj z novim letom v Celju zagledal luč sveta. Ker se po vsemi pravici boji, da bi ga takoj po področju obdajala obupna tema, je postala svojim soščenjem in tudi takim, ki niso v njenem taboru, po Štajerskem in Koroškem tajno okrožnico z varljivo nado, da bi vsaj nekaj žarkov slabotnega upanja zbrala okoli nameravane zibelke. V tem oklicu povdinja, „da pomenja veliko potrato stroškov in duševnih sil dejstvo, da sedaj v Celju izhajata Domovina in Narodni List, torej dva časnika, ki zastopata priljubljeno enaka politična načela.“ Narodna založba se je v to svrhu že pogajala z lastništvom Domovine, in doseglo se je sporazumljene v toliki meri, da je postal vprašanje združitve obih časopisov pereče. Za nas je seveda vseeno, ali bude Domovina, ki je že itak popolnoma v jarmu Narodne stranke ter je že hudonejša nego njeni mladi bratec, še dalje živela ali pa bo svojemu ne ravno častnemu življenju storila še manj časten konec. Pribiti pa moramo zopet enkrat strahopetno slabotnost nekdaj tako mogočnih prvakov, ki namenljajo zadnjo puško vreči v koruzo ter boljno polje popolnoma prepustiti Narodni stranki. Kar se pa dostaja nameravanega celjskega dnevnika, je že naša sodba o njem storjena. Ce sta že ta dva lista, ki sta dozdaj izhajala, širirat na teden in drug drugega prepisovala, povzročala toliko stroškov in toliko denarno izgubo, da se nikdan ne bi bila mogla poplačati, če se ne bi zajemalo iz bogatega vira, ki priteka iz denarja slovenskih posojilnic, kakšno denarno izgubo bo še le imel dnevnik? In če že Domovina in Narodni List pomenjata „potrato duševnih sil“, kakor naglaša od Kukovca, Serneca in Spindlerja podpisana okrožnica, koliko duševnih sil se še le bo potratilo z dnevnikom, osobito če so tako slabe duševne sile, kakor ž njimi razpolagajo tisti, kateri je g. Kukovec proglasil za duševne voditelje slovenske inteligence na Štajerskem. Če hočejo voditelji Narodne stranke od nas sprejeti kakšen nasvet, jih posvarimo, naj se nikakor ne varajo z nado, da bi mogli kedaj z uspehom izdajati kak dnevnik, ki bi zastopal ves slovenski narod in njegove težnje na Spodnjem Štajerskem. Naš narod je, kakor kažejo sedanje razmere, v veliki večini v krščanskem taboru, in pravi rodoljubi bodo z vso požrtvovalnostjo skrbeli za to, da bo ta tabor kmalu obsegjal celoto našega naroda. Naše geslo bodi: Proč z liberalnimi in nekršanskimi časniki!

* Nameni liberalnih „Zavezarjev.“ V uvodnem članku Učiteljskega Tovariša beremo sledeče: Kakor se je globoko verstvo in naboženstvo v našem človeku ubilo in nadomestilo s celo vrsto mrtvih ceremonij, ki naj popeljejo človeka skozi to ubogo zapuščeno dolino solz k edinemu njegovemu cilju onkraj groba, tako je tudi šola našemu slovenskemu človeku le institucija, kjer se naj v prvi vrsti uči katekizma . . . Trajnega, večjega napredka v mišljenu in delu ni, brani ga država, brani ga cerkev, ki se bojijo prosvitljivosti narodovega . . . Hočemo, da se vzgaja naša mladina v duhu narodnem, v duhu prosvete in duhu napredka. Pomagano pa bo šoli in narodovi vzgoji v šoli malo, ako manjka šoli dela na znotraj, ki pripravlja in ustvarja modernega človeka, naj še bo pritisk vlade in cerkve takoj silem.“ — Jasno je tukaj povedano, da slovenski liberalni učitelji smatrajo zakramente

in obrede katoliške cerkve zgolj za mrtve ceremonije, da bi nadalje radi vrgli iz šole katekizem, in da bi iz otrok radi napravili „modernega človeka“, kar po naziranju svobodomiselnih učiteljev pomeni takega človeka, ki začavlja proti cerkvi, taki Boga, proglaša svobodno ljubezen, ne veruje v posmrtno življenje in izvaja postanek človeka iz živali. Tako poživaljenje in posurovanje človeštva torej uči Tovariš. Potem se pa še tako silno togoti, ako ljudstvo opozarjam na njegovo pisanje! Našemu kmetu mora šola nujno omrzeti, ako vidi, kako od njega plačani liberalni učitelji že iz ljudske šole hočejo napraviti šolo bogotajstva in učilnico brezmejnega sovraštva do cerkve. Učiteljski Tovariš je protišolski list, ker njegovo brezvestno pisanje mora šolo privesti do propada. Tovariš škoduje liberalnemu učiteljstvu samemu, ker je on vzrok, da je ljudstvo do dna srca obsovraženo. Le tako naprej! Uspešen pouk v šoli boste ugonobili, svojih protivških namenov pa ne dosegli!

* Država vedača češčenja. Ko bi imel kateri izmed č. godovod sobratov malih družbenih knjižic kaj več na razpolago, in bi jih mogel kaj prepustiti, naj blagovoli to prijazno naznaniti „Gospodarju“ ali pa kar naravnost poslati M. J. Rečica ob Savinji.

Mariborski okraj.

m Studenci pri Mariboru. Pri nas je začela poslovati hranilnica in posojilnica, katera je velikega pomena za kmete in delavce v Studencih, v Novivasi, Radvanju, Pekrah in Lembaru. Posojilnica uraduje vsako soboto od 4.—6. ure zvečer in ima svoje prostore v hiši g. Supančiča v Studencih, Bezirksstrasse 47, na dvorišču. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in sicer od 1 K. naprej in se obrestujejo z 4%. Za varčevanje najmanjih zneskov daje posojilnica brezplačno domače hranilnice na razpolago. Posojila se dajejo članom, ki imajo svoja posestva ali bivališče v Studencih, Novivasi, Radvanju, Pekrah in Lembaru, na osebni kredit, proti poroštvu ali pa na vključbo proti 5% obrestim. Prošnje in vse zemljeknjične stvari rešuje posojilnica popolnoma brezplačno. Kmetje in delavci! Poslužujte se vaše posojilnice, katere dobiček bo le vam v prid!

m Hoče pri Mariboru. Dne 30. t. m. imajo cerkveno in cesarsko jubilejno slavnost veteranci v Hočah — na kaplanijskem vrtu. Posilinški učitelj alarmira mariborske Germance k skupni udeležbi, da se zaduši slovenski značaj kraja, ljudij in slovesnosti. Zarači tega je dobro, da se tudi od naše strani udeleži prav mnogo zavednih Hočanov, Slivničanov, Hrastnjanov in Orehočanov, da vprčo svojega okrajnjega gospoda glavarja skažejo udano lojalnost do cesarja jubilarja in njegovega armea, ki mu je itak zenica njegovega očesa. Dne 6. septembra bodo imeli vriji Hočani priliko, Hotinjanom po navadi prejšnjih let počastiti njih cesarsko slavnost, ki jo bo priredila ondotna požarna brama. Torej na bratsko svidjenje. Naprej zastava Slave!

m Sv. Kriz nad Mariborom. Dne 23. avgusta t. l. je agitator Narodne stranke g. Stibler iz Celja z g. A. Hauptmanom ustanovil zadružno za prodajo sadja.

m Devica Marija v Puščavi. V nedeljo, dne 9. avgusta obhajala se je pri nas redka slavnost. Č. g. Peter Pavlič, premicijant, daroval je v naši imenitni romarski cerkvi prvo sv. mašo. Tej lepej slovesnosti so bili navzoči njegova mati, širje bratje, dve setri, več sorodnikov in precejšnje število domačih in sosednih župljanov. Slavnostno pridigo so imeli domači gospod župnik Gašpar Zrnko, ki so s kaj lepimi besedami opisali kako lepa in častna je duhovniška služba, in kako tudi težavna, posebno v sedanjem, tako viharnem času. Po končani, pridigi, katero smo zelo pazljivo poslušali in jo tudi v srcu shranili se je nadaljevala presveta daritev, pri kateri je streglo več č. g. duhovnikov in bogoslovcev. Slovesnost pa je naredilo še veličastnejšo zbrano petje domačega mešanega zborja, ki lepo napreduje pod vodstvom sedanjega organista. Ob koncu sv. maše zapel je še gospod premicijant zahvalno pesem „Te Deum Laudamus“ v zahvalo Bogu za prejeto milost mašništva. Na tak način smo torej končali našo slovesnost ter smo se vračali s tužnim srcem iz hiše Gospodove, misleč: „Zopet bodo minilo deset, dvajset in še več let, predno bodo zopet lahko zaklicili: nova maša se v Puščavi praznuje.“

m St. Lovrenc nad Mariborom. Cesarjev rojstni dan se je tukaj prav slovesno obhajal. Na predvečer je požarna brama priredila balkljado skozi dolgi trg, kojega hiše so bile okinčane in okna čarobno razsvetljena z lučicami in lampijoni; med balkljado so pokali topiči in je svirala lembaška goðba; raz poslopij so plapolale cesarske zastave. Drugi dan, dne 18. avgusta ob 9. uri je bila slovesna cesarska sv. maša z veliko asistenco. Tik pred cesarsko sv. mašo se je blagoslovila nova šolarska zastava z velikimi in dragocenimi trakovi v cesarskih in papežkih bojah, kar so župljani darovali šentlorenski šolski mladini v trajen spomin.

m Gornja Sv. Kungota Zadnjo nedeljo, dne 23. t. m. je bil tukaj nemški agrarni shod. Girstmajerjev Francelj je prignal nekega doktorja iz Građca k nam. V svojem govoru je Francelj udarjal po našem poslancu. Upamo, da bo kmalu prišel g. Roškar med nas ter Franceljana krepko zavrnil.

m Zeleznica Maribor-Travnik. O stavbi te železnice bo razpravljal deželní zbor štajerski v svojem letošnjem jesenskem zasedanju, ki se prične 15. septembra. Dan, kakor navadno, je bila tudi letos slovesna sv. maša, pri kateri je bil načoč iz nadodnosti zaradi prvega nastopa novoustanovljenega vojaško-veteranskega društva, tudi naš Maks. Bistra glavica je vse kmalu pretuhala, in imenovanje vzel časopis iz žepa in ga bral med sv. mašo. Gotovo je to osmi zakrament naprednjakov liberalne inteligence in pristašev Narodnega Lista.

c Mladenciči Savinske in Saleške doline! Dan 30. avgusta naj bo za vas, mlađenciči Savinske in Saleške doline, vesel praznik. Vsi kraji, vse župnije, občine naj bodo častno zastopane na mlađeničkem shodu v Nazarjih, ki se bo vršil po sledenem dnevem redu: Predpoldne ob 11. uri sv. maša s cerkevnim govorom. Govor profesor dr. Josip Hohnjec iz Maribora. Popoldne ob 2. uri zborovanje, ob tem vremenu v samostanski šolski telovadnici, ob slabem vremenu pod samostanskim kozolcem. 1. Po-slavni praznik. Mlađenički možirske okolice. 2. Organizacija naše mlađadne. Govorijo dr. Hohnjec, podpredsednik Z. S. M. Žličar in drugi. 3. O telovadbi in alkoholizmu. Poroča odposlanec Zvezde telovadnih odsekov iz Ljubljane. 4. Pozdravi mlađeničev iz raznih krajov.

c Sv. Peter v Savinjski dolini. V nedeljo, dne 23. t. m. so si napravili naši Rojčani šep domači praznik. Mlađenke so uprizore v čast lurski Devi-pastarica, katera jubilej lejos obhajamo, predstavo: Lurška pastarica. Občudovali smo zares veliko pridnost in spremnost pa tudi nadarjenost naših kmečkih deklek, ki se znajo tako odlično vesti tudi na gledališkem odru. Med predstavo pa je doneko prav ubrano petje naših peveci in pevki, in res marsikomu se je srce omililo, ko se je razlegala po prostorih pesmice: Zdrava, zdrava, zdrava Marija! Za lepi uspeh te slovesnosti pa gre posebna zahvala našemu gorečemu in neutrudljivo delavnemu g. župniku. Akoravno je bila predstava namenjena le za domače prijatelje in se ni razglašala v javnost, nas je počastilo vendar tudi mnogo prijateljev iz sosednjih župnih. Po predstavi so se zbrali vaščani in domačini pri kmelu Sedminiku, kjer so se še živahno razgovarjali in veselo peli in se potem mirni in navdušenja polni razšli. Spomin na to slovesnost pa bode tlel v srcih blagih Rojčanov še dolgo časa in jih bo boddil tudi zanaprej k dobremu in bogoljubnemu delu.

c Sv. Frančišek Ksav. Dne 16. t. m. je umrl na vnetju notranjih organov tukajšnji posestnik in živinski trgovec Martin Setej p. d. Pušnjak v 65 letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, zapustivši četvero doraslih vrlih otrok in žalujočo ženo. Ranjki je bil mnogoletni naročnik „Slov. Gospodarja“, odličen pristaš „Slov. km. zvez“ in po svoji obširni živinski trgovini daleko po Štajerskem, Koroškem in sosednjih alpskih krovovinah znan. Vžival je zaradi svoje poštenosti, odkritosrčnosti, sploh zaradi svojega možato-jeklenega značaja občeno sposobovanje in ljubav ne samo pri tukajšnjem prebivalstvu, ampak tudi pri oddaljenih nemških trgovcih nositi, tri tja do Švicer. Ugleđ, ki ga je nam nepozabljiv!

m Gorica pri Račah. V nedeljo dne 30. t. m. naj živahno zašumi v Gorici. Prídite nas gledati tudi vi vrali Mariborčani, Ptujčani in Slovenskebistrčani, vsi duhovniki naokoli, vsi učitelji, dijaki in sploh vsi rodoljubi iz našega obližja, vsi, ki se žanimate za narodno reč, za narodni napredok. Naše slovensko izobraževalno društvo bo priredilo svojo prvo narodno veseljico na vrtu g. žup. Fr. Vodotšek. Dobrim lovcom bodemo priskrbeli pošteno zaboravo s srečolovom, priljubljenim šaljivcem s šaljivo pošto. Prijateljem godbe se bode dobro ustreglo, še bolje pa prijateljem petja. Videli pa boste tudi kmeta, kdo bi se rald dal kontrrefirat z velikim klobukom na glavi, z dežnikom v eni in fajto v drugi roki. Mislim, da nam niko ne bo zameril, da si nismo izbrali boljše igre, saj bode to prva igra, ki jo bodo igrali naši fantje. Z malim naj se začne in z velikim neha. Se enkrat se vas prisrčno vabi, pridite, da s tem počastite prij korak našega narodnega dela. — Odbor.

m Gornja Polskava. Veselica s predstavo v priči domači šolski mladini se je zaradi drugih veselic v bližini preložila od 30. avgusta na 6. septembra. Torej 6. septembra popoldne na svodenje pri Herrman-u.

m V Jarenini bo v nedeljo, dne 30. t. m. velika veselica v proslavo šestdesetletnice vladanja presvitlega cesarja. Oficijelni del se vrši za cerkvijo pri kapeli sv. Mihaela. Na sporednu je govor, deklamacije, petje in srečolov. Potem je prosta začava pri g. Ornigu. Kdor se hoče imenitno imeti, je prijazno povabilen.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Tu je umrl dne 17. t. m. v 78. letu svoje starosti Jakob Flucher, star vojak, ki je služil očetu Radeckiju ter je bil leta 1858 tudi v častni straži papeža Pija IX. v mestu Bočoniji. Mož je vedel veliko zanimivega povedovati iz svojega vojaškega življenja, ki ga je večinoma preživel v Italiji.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Veličastno je bilo jubilejno romanje Lenarčanov in Ruperčanov 20. avgusta v Vurberg. Do 2000 božjepotnikov smo šteli.

Med pobožno molitvijo, ubranim petjem in veselo godbo smo prišli neutrujeni v divno lepi Vurberg. Slovesno so nam pritrkavali zvonovi v pozdrav, praznično se je cerkev oblekla in ovenčala. Jubilejno pridigo je govoril gospod Janez Goričan, sv. mašo pa je daroval za romarje g. Josip Janžekovič ob asistenci gg. Lajnšic in Kop. Vsi srečni smo se vrnili domov, kjer se je slišal le en glas: Bilo je lepo.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Še enkrat opozarjam na čebelarski shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 30. avg. 1908 v dvorani g. A. Arnuša. Predaval bo potovalni učitelj g. Jan. Jurančič. Ker je čebeloreja za Slov. gorice velikega pomena, naj se tega shoda udeleži vsak posestnik, kmet, želar in viničar iz Šentlenartske in iz sosednjih far. Po shodu prirede „Katališko bralno in gospodarsko društvo pri Sv. Lenartu“ prosto zabavo s petjem, deklamacijami in z govorom o dr. Jož. Muršecu in o kmetijskih solatih. Vstop prost.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Po moči od 22. na 23. t. m. so nežnani zlikovci ukradli izložbenik fotografij tukajšnjemu fotografu gospodu Francetu Kurniku. Svoj izložbenik je imel vedno na poslopju Posojilnice razobesnega. Izložbenik so odnesli po cesti proti Žerjavcam ter ga tam popolnoma razbili, a fotografije so pa raztrgali ter jih nazaj v St. Lenart se vračajoč, po cesti razmetalni — s tem sc žandarmeriji vsaj pot pokazali, kje, da naj ona te junake išče. Popolnoma nerazumljivo nam je, zakaj so se spravili ravno nad g. Kurnika, ki še niti črvičku ni storil nčesar žalega. G. Kurnnik je otvoril pred kratkim časom na posojilničnem prostorih svoj fotografski atelje ter ga všakomur najtopleje priporočamo.

m Sv. Marijeta ob Pesnici. Čudna pač so pota božje previdnosti! Marsikateri starček, ki leže oprt ob palico, na vsakih pet korakov počivaje, globoko sklonjen pod težo let, željno pričakuje božjega sela, kdaj pač že pride, povabit ga k nebeski večerji. A smrt prešerno stopa mimo njega ter utrga tuštan raje mlađi evet, da ga presadi v nebeski vrt; stegne svojo koščeno roko po mlađi deklici, ki se brezskrbno, kakor lilija na polju veseli svoje mladosti. Tudi pri nas so pretecene dni zvonovi v milo ubranih akordih oznanjevali, da se je zopet nekdo ločil od sveta. Umrla je dne 20. avgusta blaga deklica Marijine družbe, kmečka hčerka Marija Wolf, stara jedva trinajset let. Bila je začasno v službi v hrastovški graščini sosednje župnije, kjer jo je nenadoma huda bolezanj vrgla na smrtno posteljo. Komaj eden teden je bila bolana, in med tem previdena s sv. zakramenti. Ko je čutila, da za njo ni več rešitve, imela je le še to željo, biti vsaj pokopana na domačem pokopališču. Ker jo pa zaradi nevarne bolezni niso smeli peljati, prenesli so jo na očetovski dom kar s posteljo vred; in za nekaj ur je v domači hiši zatisnila oči. Pogreba so se udeležili ljudje v obilnem številu od blizu in daleč. Na domu zapeli so ji domači pevci ginaljivo slovo; v cerkvi med mrtvaškim sv. opravljom in na pokopališču peval je izvezbljan pevski zbor. Po končanem sv. opravljilu imeli so domači g. župnik ob odprttem grobu na vse navzoče v srce segajoči nagovor, v katerem so opisovali rajno kot vzor dobre deklike. „Bila je ranjka ponosna na Marijino svetinjo“, so dali med drugim, in ni se nikdar sramovala očito se spoznati zveste hčerke Marijine. Zato pa smemo upati, da je Marija že poprep ko je nena duša dospela pred ostrega sodnika, vložila pri svojem Sinu prošnjo za njo rekoč: „Glej, ljubi sin! Sedaj prihaja duša, katero jaz ljubim, ker je ona ljubila mene; prosim te, bodi ji milostljiv sodnik.“ Med govorom je glasno intenčno pričalo, da so bese de priše iz srca — v srcu! — Z Bogom torej, draga Mimica, kličejo te še enkrat v duhu tvoji žalujoti ostali, kateri si tako nenadoma ostavila.

m Poročil se je v Slovenski Bistrici dne 23. t. m. Franc Pečnik, orožniški paznik, z gdč. Iv. Pavalec.

m V Hotinji vasi se vrši dne 6. septembra t. l. ob 3. uri pop. v gostilni g. Primeca velika ljudska veselica. Na sporednu je petje, deklamacije, govor, srečolov, ribarenje, ples itd. Ker je čisti dobitek namenjen tam. prost. požarni brambi, katera slavi ob jednem svoj triletni obstanek se prisi od narodnjakov od vseh strani prav obilne udeležbe. Natančen spored objavimo prihodnjic.

Ptujski okraj.

p Sv. Barbara v Halozah. Izvedel sem, da me napreden dopisnik dolži v štev. 34 Narodnega Lista, da sem si zapravil ves ugled celo med somišljeniki, da se dela od gotove strani na, mojo premestitev, da kujem verze in dopisujem v Štajercu, opravljam s tem liberalno delo. No, glede priljubljenosti z dopisnikom še ne grem menjat, premestitve se tudi ne bojim, dobro vedoč, da predstavljajo kaplane iz pametnih vzrokov le višji, glede verzov rajši molčite, saj veste, kdo je v verzih zahteval ob petku telecjo pečenko na Golobovem in se hudoval nad jajčjo jedjo. Da v Štajercu narodnjaki dopisujete, to ve pri nas vsak otrok, lahko pa se tudi dokaze. Očitate mi dalj, da nisem šel k sodniji za pričo v zadavi Gnilšek-Habičak, ki sta se pa poravnala. Imel sem cerkevno opravilo, voz sem, dobil še le ob 7. uri, o stvari, ki se je godila na trgu, ko sem se mudil jaz v spovednici, nisem nic vedel, da bi zoper farane pričal, se me sploh zlahka ne more prisiliti. Ali ni to dovolj iz-

govora? Čemu še hujskate Habičaka na me, češ, da ga najbrž kaplač daja v Štajercu? Ali ni to največja zlobnost, s katero ga kanite dobiti v liberalni tabor, pa upam, da bo prej izpregledal vaše zvijače. — J. Rabusa, kaplan.

p Sv. Barbara v Halozah. Globoko obžalujem, da se v zadnji številki Štajerca zlorablja pogreb mojega otroka proti preč. gospodu župniku Janezu Vojnemu. Kar je Štajerc pisal o tej reči, je vse lažnivo. Ni res, da bi gospod župnik ne hotel blagosloviti mojega otroka, res pa je, da so čakali v cerkvi dve uri na pogreb. Ker pa smo mi radi zakasnelosti mizarjevše le okoli pol 9. ure prišli k cerkvi, nismo hoteli g. župnika nadlegovati, ki so ravno prišli iz cerkve, da bi šli nazaj v cerkev in na pokopališče, zato smo bili radi, da nas g. župnik radi dolgega čakanja niso karali. Jama otroka pa se je blagoslovila drugi dan, kakor se je to že za časa prejšnjih g. župnikov zgodilo, ako ljudje niso prišli v marljem k cerkvi ob pravem času. Nesramna laž je, da bi moja žena radi tega zbolela, ker je bila že prej bolana. Laž je tudi, da bi g. župnik zaslužili 5 K. Mislim, da tudi cerkev in mežnar ista bila že s tem blačana, g. župnik pa so dobili le 1 K za blagoslovjanje. Toliko resnici na ljubo! Sv. Barbara v Halozah, dne 23. avgusta 1908. Krejnc Franc, gorman v Paradižu h. št. 24.

p Sv. Urban pri Ptaju. Pred nekaj tedni je prinesel vaš cenjeni list notico o naših poštnih razmerah z opombo, da se nam je vsaj nekoliko poštna rednost izboljšala. Beseda „vsaj nekoliko“ niso bile brez vzroka, ako prinašamo danes, veselo vest — da se je pred kratkim enemu tukajšnjemu posestniku, ki biva slabe pol ure od c. kr. poštnega urada, važno pismo „že“ pošti dan od maše pošte dostavilo! Mi ne grajamo danes nikogar, in pustimo različno mnenje našim bralecem. Da nam c. kr. poštno ravnateljstvo v Gračcu ni naklonjeno, je razvidno iz službenih predpisov nastavljenega pismonošča. Pika dostavljenje namreč veleva: da mora pismonošča glavno pot od enega do drugega občinskega predstojnika, oziroma nabiralnika, pisma dostavljati, odstranjene posamezni, ki jih je v naših vinskih hribčkih in dolinah veliko, pa popolnoma prezirati. Tako! Torej veliko število odstranjene prebivalcev prezirati! Vprašanje pa je, ako so ti odstranjeni prebivalci davka, kupovanja poštnih znamk, sploh vsakega plačila prosti? Mi rečemo da ne, ker ti odstranjeni prebivalci pri nobenem plačevanju niso prezirani, a njih pravice do cela skrajšane! G. Zorčič mora vsak dan na c. kr. glavno pošto v Ptuj iz naše pošte od in donašati, a nam se 4—5 dni dostavlja, ali pa še prezira! O tem se še slednja beseda ni govorila.

p Stopre. Nadučitelj Anton Hren odide iz Stopre ter prevzame s 1. oktobrom vodstvo slovenske Ciril-Metodove šole na Muti. V Stopre pride kot nadučitelj Janez Zupančič, do sedaj nadučitelj pri Sv. Antonu v Leskovcu v župniji Rajhenburg.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnja dekliska Marijina družba nam je priredila 15. in 16. t. m. v Šoli igro „Lurška pastarica“, katere se je vkljub slabemu vremenu udeležilo veliko ljudi. Vse igralke so častno rešile svojo naloge. Ganljivi prizori v igri so privabili marsikomu sože v oči. Pri tej jubilejni slavnosti je zopet nastopil znani, tomaževski pevski zbor pod vodstvom g. Franca Zemljča, ki nas je z izbornim petjem kar očaral. Igra se je končala med velikim navdušenjem!

p Meretinci. Veliko škodo so nam napravili zajci na polju. Pojedli so fižol, čebul, zelje, ovces itd. Zato prosimo gospode poslance, naj dejajo, da se bode spremenila lovска postava, da ne bode toliko divjačine. Drava pa nam je vzela že skoraj pol lesov, ki se so naša edina podpora. Iz njih jemljemo drva, streljo in krmo, brez katere bi letos ne mogli prerediti niti pol svoje živine. Nagle potiče je treba.

p Dekliški shod pri Sv. Križu tik Slatine se vrši na praznik Marijinega Oznanjenja dne 8. septembra po sledenem sporednu: Do 10. ure pridejo dekleta v procesijah na Tržišče, kjer bo v podružnici Matere Božje slovesna služba božja, med sv. mašč skupno sv. obhajilo deklet. Pridiguje župnik Segula. Po službi božji grédo vsa dekleta v procesiji v župnijsko cerkev Sv. Križa. Od 1. do 3. ure v gospodarskem poslopu nadžupnikovem veliko dekliško zborovanje z govorji, deklamacijami in petjem deklet. Ob 3. slovesne večernice in pridiga župnika Gomilšeka. Ob 4. odhod v procesijah. Za ta shod vlada po vseh župnijah največje zanimanje. Križevljanke pa se marijivo pripravljajo, da kar najlepše vspremo svoje sestrice.

p Sv. Miklavž pri Ormožu. Bralno društvo priredilo dne 30. avg. t. l. koncert s tamburjem in petjem pri g. A. Golenko. Začetek ob 3. uri popoldan. Vsi iskreno vabljeni!

p Kmetijski bralni društvo v Rogoznici pri Ptaju. Bralni društvo pri Ptaju ima svoj II. redni občni zbor dne 30. avgusta t. l. v bralni sobi g. Antona Aranga. Novi vasi s sledenim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbra. 3. Poročilo tajnika, blagajnika in knjižnica. 4. Poročilo računskega pregledovalca. 5. Volitev novega odpora. 6. Sprejemanje novih udov. 7. Slučajnosti. Ako ob 4. uri ne bo zadostni udov navzočih, vrši se občni zbor ob 5. uri, kjer sklepa vsako število udov.

p Krčevina pri Ptaju. Odbor Kmetijskega bralnega društva v Krčevini pri Ptaju si usoja že sedaj opozoriti svoje ude in sploh okoličane na veselico, koja se bo vršila 8. septembra pri g. Janezu Grgorec na Grajeni. Natančen spored v prihodnji številki.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. Da se v Ljutomeru godijo reči, kakor nikjer drugie, kdo bi o tem dyomil? Za sedaj samo eno evakto iz naprednega sokolskega tabora. Bilo je v torek 21. julija letos, ko je mogočen sokol uboge sokoliče tiral pred nemškega ljutomerskega sodnika oziroma adjunkta. Tri sokoliče je držal v svojih ostrih kremljih; nemški mladi adjunkt pa se je smejal vsem širim. In se več drugih je bilo, ki so se smejal naprednjakom! V tej tožbi so pokazali v kaj jasni luči svoje radikalno napredno-narodno mišljenje. Gospodje generali okoli Narod. Lista, kaj porečete, da vaši najbolj navdušeni somišljeniki in pomožni nositelji napredne misli 1. sprejemajo ne dvojezične, ampak popolnoma nemške pozivnice, 2. govorijo pred sicer nemškim pa vendar slovenščine kolikor toliko zmožnim adjunktom ne slovenski, ampak nemški, 3. pustijo sestaviti ne slovenski, ampak nemški zapisnik. Kaj ne, to so narodnjaki?! Sicer pa so to gospodje, ki imajo polna usta narodnosti. Ali vam je znan pregovor: „Besede mičejo, zgledi vlečejo!“

1 Ljutomer. Gospod dr. Grossmann je dal pred sodnijo častno izjavo, da nima posojila od Südmarke, Lažnjivi ptujski Stajerci, ki je prinesel te vest, bo se moral zagovarjati pred sodičem! Prav itako!

1 Ljutomer. Velika sokolska slavnost je mnila. Pri zabiljanju žrebljev je bil tudi g. svetnik dr. Ploj. Spomina vreden je njegov izrek pri zabiljanju žreblja! „Sloga jači, nesloga blači!“ Prav res! Čemu torej s svojim Novim Slovenskim Stajercem delate tretjo stranko? In nekdo drugi. Nizrazil pobožno željo, naj Murski sokol vedno žiji narodno-napredno mišljenje. To se mu je zdelo potrebno omeniti, ker se je pred slavnostjo vedno začrtevalo, da bo imela slavnost samo naročen značaj!

1 Ljutomer. V zadnjem Narodnem Listu hujška nekdi „napredni kmet“ iz stare ceste naše ljudi, naj gospodom kaplanom ne dajo zbirce. Kar trije kaplani hodijo po zbirki in letos še celo dva primicijanta! To je res grozno! Najbrž bo „napredni kmet“ iz stare ceste vsled tega prišel na boben. So res pomilovanja vredni ti ubogi „napredni kmetje.“ Gospodom kaplanom pa svetujemo, naj se izognejo „naprednih kmetov“ in običejno samo nas „klerikalne kmete“, ki jih ljubimo in ki zavoljo prostovoljnega daru me bomo, prišli na boben. — Klerikalni kmet.

1 Shod Kmečke zveze pri Sv. Križu na Murskem polju dne 15. t. m. Gospod drž. poslanec Roškar kot predsednik Kmečke zveze otvoril shod ter pozdravi v obilnem številu navzoče zborovalce. V predsedstvo poklicke g. M. Slaviča in Stuhca ml. kot zapisnikarja. Nato izvaja sledeče: Beda po suši je velika, njen krog je velikanski, ne le pri nas, ampak grozno so prizadeti tudi na Kranjskem, na Goriškem in posebno Dalmacijo, deloma po suši in tudi po čeli. V Galiciji in na Tirolskem je pa povodenje naredila grozno škodo. Pri vseh teh bedah je dolžnost vlade, prebivalstvo podpirati. Za Štajersko je kot prava pomoč 300.000 krov, kateri denar je že pri na mestniji. Poslanci K. Z. so se zavzeli takoj z vnemo za stvar. Sliši so korporativno k poljedelskemu ministru dr. Ebenhochu, ki je zahteval 3.000.000 krov kot prvo pomoč. Ravnokot tudi k finančnemu ministru, ki pa ni bil nič dobre volje. Korporacija se je tudi oglasila pri sekcijskemu načelniku finančnega ministrstva in baronu Fražaku, ki je porocevalec v poljedelskemu ministrstvu. Ta gospod se je posebno razvzel za stvar ter v roke poročila od raznih krajev. Poslanci Kmečke zveze so vložili že 7. junija 1908 najni predlog zastran suše, kateri je bil sprejet v odsek in zbornici. Interpelirali so, da se ustavijo davčne terjatve in eksekucije, zahtevali, da se pri podporah ozira tudi na delavstvo, posebno viničarje, ki imajo svojo živino krme pa ne in bi bili primorani isto prodati za slabše cene. Tako se pomaga delavstvu, da taisto ostane doma. Bili so sprejeti v državnem zboru tudi predlogi, ki se tičejo povodnji. Omeniti še nam je, da je po suši najbolj prizadeta naša živinoreja, zato se morajo podpoze obrniti v našenamen. Kot daljna akcija bo, da bodo poslanci K. Z. pri zasedanju jeseni terjali večjo odpomoč. Naša država je kmečka država in kmetski stan se mora ohraniti. Mnogo boljše stališče bi pa imeli naši poslanci, ko bi imeli za seboj organizirano kmečko armado, ko bi bili vsi združeni pod okriljem Kmečke zveze. Biti moramo povsod složni. Razdelitev podpor se je nakazalo kmetijski družbi in zvezki gospodarskih zadrg. Dne 8. avgusta je bila seja zastran načina razdelitve podpor, in se je sklenilo, da se ima kot podpora razdeliti seno in slama po znižani ceni med posetnike oziroma živinorejce. Tu pa tam mnogi tudi ne bodo mogli letos plačati in se bode čakalo do drugega leta. Dolžnost bode pa v tem času naših ožjih oblasti, da bodo na svojem mestu v prvem oziru naša županstva, in ako kje ne bode škoda natančno naznajena, bodo za to odgovorni ljudje sami. V mnogih slučajih tudi glavarstva ne nastopajo točno, in je njih delo le šikaniranje nižjih oblasti. Tako na primer, kateri župan bi bil v stanu napraviti natančen razdelek parcel, ko so na več slučajih parcele razkosane, da jih je iz ene narejenih več. Natančne zapiske parcel imajo le davčni uradi in v te mi ni-

mamo vpogleda. Kot prvo delo poslancev bo, da se povprečno odpisne davek, in do tega imajo postavno pravico. Ako se pa davek ne bi odpisal, pa se ima davkoplaćalec v 30. dneh pritožiti in zadava se ima naznaniti g. poslancem. Župani imajo pravico, da po svojih censkih močih sami cenijo škodo in tisto na pa povedali v državni zbornici na glas, da hočejo podporo za stan, za tisti kmečki stan, kateri dela za pr., lansko leto je Mura napravila grozno škodo v našem okraju. Predlog je bil sprejet v odseku in v zbornici. Okrajno glavarstvo je pa poročalo: Škoda bagač in tudi ne more zapovedati: vlada, daj! V no obrniti na tajništvo K. Z., ki nam rade volje pošlje vsakovrstna pojasnila. Pristopajmo pa le h kmečki zvezi, ker le v združenju imamo moč. Dasi imamo enako volilno pravico, vendar še ni vse tako, kot bi moral biti. Gospod poslanec še omenja delovanje drž. zborna, osobito nagodbe z Ogrsko in proračun ter razbremene kmečki posestev, da bi se izvolil 12 mož, ki preraščata to točko in bo stavil tem primerne predloge. Vzrok težke obremenitve so previsoke cene in podočaj. Za zavarovanje za stan je na predlog dr. Luegerja namenjeno 100 milijonov krov. Soc. demokratje so hoteli poslanci pa hočemo za vse delavstvo, a drugi posestnike. Ali tako ali pa nobene postave! Poslanci želejo, da je cenejsa galica. K sklepurni, kakov je gornji in srednji Štajer, kjer so kmetudov. V naših samih je moč, pri Bogu je pomoč! (Dolnje omenja, da bi se dobila živinska sol po nizki celi ogledat do! Župnik Weixel omenja, razdelitevki, ki bodo prišli na glavarstvo, može na svojem mestu, pozivljiv, da pošlje skupno deputacijo g. poslancu. Nči izrečuje enoglasno g. poslancu

1 Murščak ki vam ga je pr. Ploj je v svojem popravku, drugim tudi: Ni dne 2. junija t. l., pisal med ga mišljenja, res da nisem več konzervativnejši načela, katera arveč, da nisem nikdar zatajil, samo da... Načel, katera goji, res zervativna, ampak niso nikdar bila konzerverska! Te bno liberalna ali slovenski prav nič, razun orej v popravku ne povedo nadaljeval svojo doje Ploj s tem popravkom. Nam krščanskim kučeno igro: slepomušenje! ga kristjan, sicer se je vedno kazal verneklie nas kmete k drugačen! Zdaj pridno kupico vina pokrepil Murščak, da bi nas pravitev, stvo za prihodnje sklenil ozobrske vole, žalibog pa morajo vse, kar nam krščanskim kmetom naveže, prej odobriti njegovi ljubčeki liberalci! Tako je tudi pretekli teden poklical v sredo liberalce, in šele dan pozneje se mu je zljubilo poklicati tudi te preklicane klerikalce! Torej prej liberalci — njegov najhujši sovražnik ob volitvah in še za njim njegov volilec: katoliški kmet! Ali še ne bomo spregledali? Ali bomo še dalfje se dali, za nos vodiči? Bojim se samo, da bote tovariš-kmetje prepozno spoznali, kdo je Ploj!

1 Vratjivrh pri Cmureku. Žalostno so nam pričevonovi dne 18. tega meseca v Cmureku, ko smo spremili k zadnjemu počitku Rudolfa Kraja, ki je umrl po dolgi, mučni bolezni, spreviden s sv. zakramenti, v najlepši dobi svoje mladosti v 22. letu. Bil je zelo priljubljen. Svetila mu večna luč!

1 Kapela. I z a v a. Ker visoko spoštujejo našega domačega gospoda nadmčitelja, njegovo načudenje za vsako pošteno stvar, zato nam je žal, da je nek govornik dne 2. avgusta pozabil v svojem govoru izvzeti vse dobro misleč učitelje. Ker se je cela začrta zgodila brez namena, posebno brez vsakega slabega namena, zato upamo, da bo tudi gosp. nadmčitelj zaidevo smatral s tem potom končano in tudi zanaprej še nas blagohotno podpiral. Kapela, dne 24. avgusta 1908. Udeleženci mladeniškega shoda.

1 Kapela pri Radencih. V Narodnem Listu od dne 20. avgusta se nek lažnjiv dopisun zaletava v novo osnovano Mladeniško zvezo. On piše: Udeležba ni bila bogata kakovšna. Dovolj nas je bilo, ker so bila načela samih zavednih mladenčev in mož, da pa ti nesramni lažnjivec nisi bil zraven, to je gotovo, sicer ne bi mogel tako grdo lagati, oziroma dopisovati. Na shodu se je govorilo lepo. Da je mladenič Roškar udaril malo po učiteljih, to je res, ni pa reklo tega: „dol z učiteljstvom!“ In tudi je izmišljeno, da bi primerjal učitelje z biki in učiteljice z brejimi kravami. To potrdi lahko tudi navzoči g. nadmčitelj kakor tudi vsi udeleženci mladeniškega shoda. On je reklo le, da učitelji niso za kmeta in ga ne poznaajo, čeravno jih mora kmet plačevati. To pa so in bodo le samo liberalni učitelji. Mi pri Kapeli pa smo zategadel na boljem. Mi imamo nadmčitelja, kakor tudi učiteljice, katerim gre vsa čast

in in ih tudi spoštujemo kar si na naše spoštovanje za kar po naznanih svobodomiselnih učiteljev pomeni takega človeka, ki začavlja proti cerkvi, taki Boga, proglaša svobodno ljubezen, ne veruje v posmrtno življenje in izvaja postanek človeka iz življenja. Tako poživaljenje in posušenje človeštva torej uči Tovariš. Potem se pa še tako silno togoti, ako ljudstvo opozarjam na njegovo pisarie! Našemu kmetu mora žola nujno omrzeti, ako vidi, kako od njega plačani liberalni učitelji že iz ljudske šole hočejo napraviti šolo bogotajstva in učilnico brezmejnega sovraštva do cerkve. Učiteljski Tovariš je protišolski list, ker njegovo brezvestno pisanje mora šolo privesti do propada. Tovariš škoduje liberalnemu učiteljstvu samemu, ker je on vzrok, da je ljudstvo do dna srca obsovraženo. Le tako naprej! Uspešen pouk v šoli boste ugonobili, svojih protišolskih namenov pa ne dosegli!

* **Družba vedega češčenja.** Ko bi imel kateri izmed češčenje sobratov malih družbenih književ kaj več na razpolago, in bi jih mogel kaj prepustiti, naj blagovoli to prijazno naznani „Gospodarju“ ali pa kar naravnost poslati prosilcu M. J. Rečica ob Savinji.

Mariborski okraj.

m Studenci pri Mariboru. Pri nas je začela poslovati hranilnica in posojilnica, katera je velika pomena za kmety in delavce v Studencih, v Novivasi, Radvanju, Pekrah in Lembahu. Posojilnica uraduje vsako soboto od 4.—6. ure zvečer in ima svoje prostore v hiši g. Supančiča v Studencih, Bezirksstrasse 47, na dvorišču. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in sicer od 1 K. naprej in se obrestujejo z 4%. Za varčevanje najmačnejših zneskov daje posojilnica brezplačno domače hranilnice na razbolo. Posojila se dajejo članom, ki imajo svoja posestva ali bivališče v Studencih, Novivasi, Radvanju, Pekrah in Lembahu, na osebni kredit, proti poroštvu ali pa na vknjižbo proti 5% obrestim. Prošnje in vse zemljeknjične stvari rešuje posojilnica popolnoma brezplačno. Kmetje in delavci! Poslužujte se vaše posojilnice, katere dobiček bo le vam v prid!

m Hoče pri Mariboru. Dne 30. t. m. imajo cerkveno in cesarsko jubilejno slavnost veteranci v Hočah — na kaplanijskem vrtu. Posilinški učitelj almirja mariborske Germance k skupni udeležbi, da se zadusi slovenski značaj kraja, ljudij in slovesnosti. Zaračli tega je dobro, da se tudi od naše strani udeleži prav mnogo zavednih Hočanov, Slivnčanov, Hotinjčanov in Orehočanov, da vprlo svojega okrajnega gospoda glavarja skažejo udano lojalnost do cesarja jubilarja in njegovega armea, ki mu je itak zemlja njegovega očesa. Dne 6. septembra bodo imeli vrli Hočani priliko, Hotinjčanom po navadi prejšnjih let počastiti njih cesarsko slavnost, ki jo bo priredila ondotna požarna bramba. Torej na bratsko svodenje. Naprej zastava Slave!

m Sv. Križ nad Mariborom. Dne 23. avgusta t. l. je agitator Narodne stranke g. Stibler iz Celja z g. A. Hauptmanom ustanovil zadružno za je tudi čakalo mnogo drugih ljudi. Pri cerkvenih vratih je stal policaj in jim branil, češ, danes nobeden od vas ne sme prej v cerkev, temveč na zadnje, če bo kaj prostora. In siromaki, ki imajo sedeže plačane, so morali zunaj tati. Če si osebe iz nemške fabrike res cerkev v trgu svojijo, zakaj pa jo pustijo v tako slabem stanu? Za volitve in Bog ve kakšne reči imajo denar, samo za cerkevine. Morda vam prihodnjič še tudi kaj zanimivega sporočim.

s Izobraževalno društvo pri Razborju pri Slovenjgradu ima svoj društveni shod dne 6. septembra ob 11. uri dop. v svojih prostorih. Predaval bodo g. Vladm. Pušenjak. Vabijo se kobilni udeležbi tudi iz sosednjih občin.

Celjski okraj.

c Celje. V pokoj je stopil davčni oskrbnik Mat. Vondraček.

c Celje. Kdor se mirno vpraša in trezno premislije, v čem prav za prav obstoji delovanje Narodne stranke in njenih listov, potem si moramo odgovoriti, da samo v kritiziranju Kmečke zveze in vsega, kar je ž njo zvezi, ter v surovih osebnih napadih. Oboje je spričevalo za veliko duševno revščino v liberalni stranki. Posebno veliko prostora zavzemajo v Domovini in v Narodnem Listu osebnih napadih, ki so mnogokrat smešno malenkostni, drugokrat skrajno surovi. Ali je to zdrava politika, ki obstoji le v osebnih napadih? Ali je to napreddek, če se nič ne storii, ampak samo napada in gnusi, premnogokrat tudi z lažjo! Stranka s tako taktiliko je gnila in to je naša Narodna stranka.

c Celje. V tukajšnjih liberalnih krogih se veliko obrajata dejstvo, da so na zadnjem shodu v Ptiju dne 23. t. m. govorili skupaj dr. Ploj, dr. Jurček in dr. Kukovec. V tem vidijo dobra znamenja za prihodnje deželnozborske volitve, pri katerih se bodo, če ne javno zvezali, vsaj javno podpirali Plojevc in liberalna stranka.

c Ljubno v Savinski dolini. Na cesarjev rojstni dan, kakor navadno, je bila tudi letos slovesna sv. maša, pri kateri je bil načrtoč iz rado-vednosti zaradi prvega nastopa novoustanovljenega vojaško-veteranskega društva, tudi naš Maks. Bistra glavica je vse kmalu pretuhala, in imenovani je vzel časopis iz žepa, in ga bral med sv. mašo. Gotovo je to osmi zakrament naprednjakov liberalne intelligence in pristašev Narodnega Lista.

c Mladenci Savinske in Saleške doline! Dan 30. avgusta naj bo za vas, mlađenci Savinske in Saleške doline, vesel praznik. Vsi kraj, vse župnije, občine naj bodo častno zastopane na mlađeniškem shodu v Nazarjih, ki se bo vršil po sledenem dnevnom redu: Predpoldne ob 11. uri sv. maša s cerkvenim govorom. Govor profesor dr. Josip Hohnjec iz Maribora. Popoldne ob 2. uri zborovanje, ob lepem vremenu v samostanski šolski telovadnici, ob slabem vremenu pod samostanskim kozolcem. 1. Pоздрав. Mlađenci možirske okolice. 2. Organizacija naše mlađine. Govorijo dr. Hohnjec, podpredsednik Z. S. M. Žličar in drugi. 3. O telovadbi in alkoholizmu. Poroča odposlanec Zvezde tečovadnih odsekov iz Ljubljane. 4. Pozdravi, mlađenicev iz raznih krajev.

c Sv. Peter v Savinski dolini. V nedeljo, dne 23. t. m. so si napravili naši Rojčani ne domači praznik. Mlađenke so uprizorile v čast lurski Devici, katere jubilej letos obhajamo, predstavo: Lurska pastarica. Občudovali smo zares veliko pridnost in spremnost pa tudi nadarjenost naših kmečkih deklet, ki se znajo tako odlično vesti tudi na gledališkem odru. Med predstavo pa je doneko prav ubranu petje naših pevcev in pevki, in res marsikom se je srce omililo, ko se je razlegala po prostorih pesnika: Zdrava, zdrava, zdrava Marija! Za lepi uspeh te slovensnosti pa gre posebna zahvala našemu gorečemu in neutrudljivo delavnemu g. župniku. Akoravno je bila predstava namenjena le za domače prijatelje in se ni razglašala v javnost, nas je počastilo vendar tudi mnogo prijateljev iz sosednjih župnij. Po predstavi so se zbrali vaščani in domačini pri kmelu Sedmineku, kjer so se še živahno razgvarjali in veselo peli in se potem mirpi in navdušenja polni razšli. Spomin na to slovensnost pa bode tlel v srcih blagih Rojčanov še dolgo časa in jih bo boddil tudi zanarej k dobremu in bogoljubnemu delu.

c Sv. Frančišek Ksav. Dne 16. t. m. je umrl na vnetju notranjih organov tukajšni posestnik in živinski trgovec Martin Štef p. d. Pušnjak v 65 letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, zapustivši četvero doraslih vrlih otrok in žalujčo ženo. Ranjki je bil mnogoletni naročnik "Slov. Gospodarja", odličen pristaš "Slov. km. zvezze" in po svoji obširni živinski trgovini daleko po Štajerskem, Koroškem in sosednih alpskih krovovinah znan. Vžival je zaradi svoje poštenosti, odkritorčnosti, sploh zaradi svojega možato-jeklenega značaja občno sploščevanje in ljubav ne samo pri tukajšnjem prebivalstvu, ampak tudi pri oddaljenih nemških trgovcih notri tja do Švicer. Ugleđ, ki ga je nam nepozabljiv. Tinče obče vžival, se je pač najkrasnejše na dan pogreba, dne 18. t. m. pokazal, ko smo zanesli s tužno vestjo njegove telesne ostanku k zadnjemu počitku. Pogreba, ki so ga vodili trije častiti duhovniki, se je udeležilo ogromno število sožalnikov od blizu in daleč. Naj mu bode zemljica lahka!

c Rečica. Tu se ustanovi kat. izobraževalno društvo. Pravila so že odobrena. Ustanovni shod se pravocasno oznani. — Na novi maši č. g. Iv. Kriščeve se je nabralo za obmejne Slovence 25. krov 40 vinarjev; sveta se je poslala S. K. S. Z. v Mariboru. — Mlađeniškem shoda v Nazarjih se veselimo in se ga hočemo številno udeležiti.

c Dobrna. In zoper je ponosno zaplagovala nad Dobro slavenska trobojnica. — Dne 20. avgusta je tukajšnja posojilnica kupila nemški hotel Orosel z vsemi poslopji ter 7 oralni zemljišča za sveto 110 tič. krov. S tem je prišel najlepši prostor na Dobrni v slavensko posest. Nenopisno jezo in žalost Nemcov od Gradca do Celja, od Celja do Dobrni razumemo prav dobro, ko vidimo, da smo z gostilno dobili mlin, žago, kovačijo, pekarijo, mesarijo z živino in pohištvo vred. Da je vse to tudi velikega političnega pomena, se razume. Sicer še pa o tem govorimo natancanje. Za danes še omenimo par smešnih stvari. Eden največjih naših nasprotnikov, bivši trgovec August Hazenpohl, je nazadnje primoran prebivati pod slavensko streho. Ima namreč začasno stanovanje v eni Orozlovihi hiši. V nedeljo pa je pridirjal z avtomobilom čez Gradec na Dobrno sam Auer, bivši rentmeister v toplicah, da reši nemščino. Prišel je ravno prav k pogrebu. Saj pravimo: Znat' se mora, pa je!

c Dramlje. V Narodnem Listu od 20. avg. svetujejo nekateri zavedni Dramljčani župniku, naj pomisli, da brez njih ne bo ustanovil slavenskega katoliško-izobraževalnega društva. Popolnoma prav. Le pridite! Prijazno ste vsi povabljeni v društvo, če le hočete pomagati, da se izobrazujemo v potrebnih rečeh na slavensko-narodni katoliški podlagi. Brez tega ne boste sprejeti ali pa boste zoper zbrisani. Pred vsem morate nekaj reči popraviti, da bo mogoče že vam shajati. V Narodnem Listu z dne 20. avg. ne govorite presnice. Za shod dne 16. avg. je župnik vse potrebno pripravil, a

zagotovljeni ustanovitelj mu je zadnji trenutek odpovedal. Torej ni župnik nikogar za nos vodil, kakor vi trdite. Ravno tako ni župnik imel tajnega shoda z nobenim človekom, potem ko ste vi odšli. To ste si v izmisli. Če ste res imeli pripravljenega člena konjička, da bi našega govornika odurali proti Mariboru, ste pokazali s tem svojo zelo slabo stran. Vedite, da gospodka dovoli društvo in shod, ne pa vi. Z gospodko bi vi tedaj imeli opraviti, ako bi delali si. Dalje: Ce se srdečne izobrazbo na slavensko-katoliški podlagi, tedaj niste svobodoljubni, niste zavedni naprednjaki, ampak načadnjaki, ki ljubijo nevednost, ne ljubite slavenčine, ne katoliške vere. Vaš dopisnik razodene to o vas z dopisom v Narodnem Listu. Njemu se zahvalite! Ako ostanete na tej svoji čisto krivi poti, je najboljše, da vas ni blizu našega društva. Za svojo varnost bom pa že skrbeli.

c Smartno v Rožni dolini. Pred kratkim se je priredila pri nas veselica, ki je šla na rovašjetičnega bralnega društva, da bi se zopet dobito kaj evenka za liberalne časnike. Veselica se je vršila po starem obrabljenem kopitu, ker liberalni možgani ne iztuhtajo nič novega. Kdor hoče gotovim ljudem plačevati še nadalje liberalne časnike, naj se drži društva!

c Sv. Jurij ob juž. žel. V četrtek dne 20. t. m. dopoldne je umrl po dolgi hudi bolezni občen znani in priljubljeni zdravnik in imeniten skladatelj dr. Gustav Ipavc. Veliko se je trudil rajni za povzdigo in izboljšanje kmečkega stanu. Ko pa je viden že zoreti najlepši sad svojega delovanja — ke je namreč dosegel, da se že zida slovenska kmetijska šola — zaprl je za vedno svoje oči. Kako je bil priljubljen pokojnik, pokazal je njegov pogreb, ki se je vršil v soboto dopoldne po sveti maši. Sprevoda se je udeležilo več duhovnikov in veliko število občinstva iz višjih in nižjih stanov. Pri odprttem grobu sta prav lepo govorila šmarski okrožni zdravnik g. dr. Jože Račič, ki je slavil rajnega kot vzornega očeta, zdravnika in skladatelja, in g. dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju, ki se je kot pevec prisreno poslovil od rajnega. Žal, da se je oglasil k besedi tudi znani liberalni učitelj Karol Kveder, ki je napravil s svojim govorom, katerega se je, mimogrede omenjeno, še slabec naučil, kako slab utis. Mi pa kličemo: Bog naj povrne rajnemu stotero vse, kar je storil dobrega za nas in oči slovenski narod, in iz srca želimo, da bi njegovo delovanje obrodilo obilen sad.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Malokje se najde kje takoj neumno-lažnijiv dopis, kakor je v zadnji številki Narodnega Listu dopis iz St. Jurija ob juž. žel., ki napada mene in okoliško požarno brambo. Ker si štejemo pod čast, da bi odgovarjali na take laži, zato odgovorimo našim liberalcem in njihovim dopisnikom Nar. Lista samo kratko: Ali vas ni sram takega dopisa?! (Kakšen mora biti Nar. List, če so vsi dopisniki takši!) Do zdaj smo, četudi ste nas večkrat napadali, zamolčali zaradi miru marsikatero "čedno" in eč, da ni prišla v javnost; a od zdaj naprej ne več. Posledice tega si pa pripisite sami. Kdor sam sebi noče dobro, temu ni pomoči. Bolj ko nas boste napadali, slabec boste za vas. Tolikoj torej v odgovor. „Krščansko-socijalna zveza“ pa dobi za ta napad v Narod. Listu 2 K. — Sv. Jurij ob juž. žel., 18. avgusta 1908. Ferdinand Žganč, kaplan. Za okoliško požarno brambo: Ludovik Cugmajster, načelnik.

c Smarje pri Jelšah. Dva huda Štajerčijanca — jeden iz Senovice, drugi iz Predela — sta se zadnjo nedeljo na sredi trga v Smarju prav kosmato pridiščevala, da ne dasta svojih otrok drugača učit kot grobokopstva, če se ne bodo hoteli nemškega jezika učiti. Gotovo sta bila ta dva možatarja že v stiski pri premišljevanju, kje toliko svojim potomcem grobokopom dobiti službe. Danes jima lahko sporočimo veselo novico, da se je nasejil na griču Sv. Roka samotar, ki ima s seboj oster daljnogled, s katerim vidi po celi faru in v vsako hišo ter išče tisto stupenčno zver, ki ji je pravimo „glifna krota“, po domače Štajerec; te glistne krote bo on postreljal s svojim hudim kanonom in ker smo prepričani, da nobene ne zgreši, bodo razni grobokopi, stari in mladi, grotovo vsaj začasno imeli toliko zastužka, da bodo imeli za šnops, saj druge pijače po Štajerčevem receptu tako ne smejo pititi; nam pa bodo napravili največje vdselje takrat, ko bodo zagreblji zadnjega Štajera, ki okužuje šmarško faro; takrat se menda omečita ta kruta očeta in privoščita svojim otrokom vkljub neznanja nemščine boljši poklic kakor sta ga jim zadnjo nedeljo določila.

c Novaščista pri Gornjemgradu. Pri nas smo dobili novo poštno nabiralnico s samo nemškim pečatom. To je že skrajna žalitev slavenskega jezika. Okoličani na plan za svoje pravice: Zahtevajte dvojezični poštni pečat.

c Gornjograd. Kmečka hranilnica in posojilnica izvrstno prospeva. V šestih mesecih svojega obstanka ima nad 600.000 K prometa, torej 100.000 več kot pol milijona. Hranilnica in posojilnica npravi strankam, ki si denar izposodijo, vse zastonji, med tem ko liberalni dajo veliko zasluziti notarju, katere stroške morajo stranke plačati. Ker je tudi obrestna mera za 1% nižja, kakor pri liberalni, je razumljivo, da ljudje, ki nočejo denar kar na cesto metati, vsi prihajajo h kmečki hranilnici in po-

sojilnici. Zato pa strašna jeza pri liberalcih in v svojih čunjah ogenj in smrdljivo žveplje pluvajo na vse jim neljube osebe!

c Gornjograd. Odgovor na hudomušni napad v Narodnem Listu dne 6. avgusta 1908 in pa na članek v Domovini štev. 91 z dne 12. avgusta 1908, in to pod naslovom „Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb za okraj Gornjograd.“ Nek človek — že vem iz katerega kroga, kar se tudi že iz drugič omenjenega članka razvidi — se držne kritikovati poziv z dne 18. julija 1908, s katerim se je zbor sklical na 6. avgusta 1908 v veliko dvorano knezoškojske palače v Gornjemgradu v osnovanje društva „Otroško varstvo, mladinska skrb za sodni okraj Gornjograd.“ Slovenčina v tem pozivu mu n' všeč in meni, da je poziv pisani v „barbarski slovenčini“, da se je zato morda marsikde vstrašil in ni šel na shod, ki ima tako plemenit namen. V drugem članku rabi izraz „bombastičen“ (li razume dopisnik sam pojem tega izraza?) in menda bode še kaki tretji izraz poiskal iz kakega slovarja, katerega še ni nikoli čul in izgovarjal. Zato naj se tu ponatisne dotični poziv, ki se sledče glasi: „Poziv. Vse za vero, dom in za cesarja! Širnim svetom Avstrije tekmujejo se državljanji medsebojno za sijajno proslavo 60letnega vladanja Njega Veličanstva presvitega našega cesarja Franc Jožefa I. Komu n' znano, da gre smoter našega presvitega vladarja v proslavo z Božjo previndostjo načljenjenega tolimogoletnega modrega in blagodejnega vladanja pred vsem, da, celo edino le tja, proslavljati ta dar božji z blagodejnimi sredstvi. Med drugimi dobradejstvji je na dnevem redu tudi za vzdrževanje države zelo važno geslo: „Otroško varstvo, mladinska skrb.“ Pod tem naslovom osnovašo so se vše v večini sodniških okolišev društva. Da se tudi gornjegrajski okraj uvrsti med te tekmovalce, usojam se vse slurade, kakorkoli zwane državno pripozname korporacije in društva tega sodnega okraja uljudno vabiti na razgovor v svrhu osnovanja „Okrajnega društva za otroško varstvo, mladinsko skrb.“ Tudi vsaki posameznik, kateremu gre to geslo k srcu, je dobrodošel! Tu naj utihne vsakoršno politično nasprotje in geslo naj bode „vse za vero, dom in za cesarja! Dan zborovanja določi se na 6. avg. 1908 ob 10. dopoldne (in sicer vsled prijaznega dovoljenja visokočastitega stolnega kapitola ljubljanskega) v veliki dvorani gornjegrajske grajsčine, II. nadstropje. Cim mnogobrojnejša udeležba, tem boljši uspeh! Na svidenje torej omenjeni dan! Bog in domovina vam v pozdrav; Gornjograd, dne 18. julija 1908. Grebenec l. r., c. kr. dež. sod. svetnik in predstojnik okrajnega sodišča. Ko bi bil poziv zares v taki nesrečni oblik spisan (učeni (?) dopisnik, ki menda živi na svetu brez imena, ali pa se ga sramuje, ker ga prikriva), bili bi gotovo nekateri uradi, in to občinski uradi, pa tudi šolska vodstva, kateri se vsi ponosno smatrajo večim slovenčine, vračali pozive, ne pa jih celo nabilni na desko občinskih uradov in tudi javno razglasili. Gotovo bi tudi ne bil pisal gospod Kelc, znan ni nadučitelj v Novaščiti pri Gornjemgradu, naranost na me vse dve dopisnici sledče vsebine: „Novaščita, 23. 7. 1908. Zelo žal mi je, da se vabiš učiteljstvu tokrat ne more odzvati, ker smo imeli zborovanje našega učiteljskega društva za tisti dan že razpisano, katero se nikakor ne da preložiti, ker bodo kmalu počitnice. Storil bom pa pri zborovanju vse, da tudi učiteljstvo pristopi k namernemu društvu. Poklon! Ivan Kele, nadučitelj v Novaščiti in predstojnik gornjegrajskega učiteljskega društva.“ — „Novaščita, 25. jul. 1908. Naznam vam, da sem urenil tako, da bode se učiteljstvo našega okraja udeležilo dne 6. avgusta všega shoda in bode potem zborovalo v Gornjemgradu. Spoštovanjem udan Ivan Kele l. r.“ Kako se naj kritikuje slovenčina s teh dopisnic, sosebne s prve, prepričam vsakteremu, komur se zlubi, s tem se baviti. Toda vedi, slavno občinstvo, da veter drugač brie in hudomušni dopisnik s s drugi prevrača položaj. Sejni zapisnik konštatuje, da sem jaz opozarjal navzaprte, da naj iz svoje sredine si izvolijo predsednika in zapisnikarja, in ker se ni nikdo oglasil ter je čas plotekal, sem predlagal, da naj izvolijo gospoda dekanu in gospoda kaplana. Tudi na ta predlog je vse potihnilo in ni bilo ugovora proti temu, vsled česar sta zavzela omenjena gospoda svoja sedeža. Sejni zapisnik konštatuje: nadalje, da je ravno nadučitelj g. Kele tedaj, ko mi je bil predsednik podelil besedo, da obrazložim namen in pomen društva, je se oglasil iz ozadja (kjer so se gospodje učitelji sploh zadrževali, namesto da bi bili bliže pristopili in prisediti, ker je bilo dosti pripravljenih stolov) ter koč: „Ker se nas je prezrlo, za to nimamo nič več takuj iskati, pojdamo gremo, alo, alo.“ Odhajajoče je srečal nek mož iz B. in jih vprašal, zakaj že odidejo. Dobil je odgovor: „Nas ne potrebujejo, so vše duhovnikti notri.“ Tedaj ubogo število 4 duhovnikov, katerim nasproti je bilo, kakor čudni dopisnik članka z dne 12. avgusta v svojem dopisu, „nad katerim ima edino le on svoje dopadajenje“, navaja, „okoli“ (tedaj še ne ye, koliko učiteljev in učiteljic je imel okoli sebe zbranih) 20 učiteljev in učiteljic, je vse to učiteljstvo prestrashilo, da ni moglo isto prisostovati razmotrivanju tega plemenit-

tega namena. Res je namen plemenit in bode se dosegel tudi navzlic takemu neopraviljivemu motenju. Toda da ravno učiteljstvo takrat ni posvetilo svoje pozornosti temu plemenitemu namenu, pokazal je neovrgljivo njih nastop sam. Izmed učiteljev do gobovega časa edino ostali nadučitelj g. Franc Kocbek iz Gornjegagrada se je sam izjavil, da on ne odobruje te taktike. V tem ima tudi gošpod Kocbek prav, vsaj vsak razsoden človek mora ne le odrekati odobrenja, marveč mora tudi naravnost obsojati najostrejše tak nastop. Saj so vsi v dvorani ostali sprevideli, da je bil ta nastop nemosten. Zato naj izve svet, kakšo se plemenit smoter podpira od strani gornjegrajskega učiteljskega društva. Exegi monumentum aere perennius (postavil sem si spomenik, trajnejši kot bron). Po vsem tem mirno prepucščam slovenščino v svojem pozivu in v svojih govorih, kakor tudi sploh svoje znanje slovenščine kritiki javnega občinstva, in tudi izreka veščakov se ne vstrašim. Društvo je že prav osnovano, le vaši napadi so nefrotni. Ako dopisnik jadkuje črez svojo lastno slovenščino, ima popolnoma prav, toda naj ne bode tako aboten, da bi mislili, da se jaz za njegovo besediljenje kaj brišam in da bi si nadalje dragi čas tratal s čitanjem takih bedastih napadov. Bog bodi njegovemu duševnemu stanju milostljiv; kajti njegovo pisanje kaže, da ni normalnih misli. Sicer pa naj bode njemu in njegovim sodrugom na tem mestu v vsej resnosti povedano, da so isti vsega obžalovanja vredni, ako ne sprevidijo dobrodelnega načema onega društva, katero se je osnovalo pod zgoraj navedenim naslovom. Menda se bode kedaj še rad eden ali drug izmed njih zatekel k temu društvu. Nadalje pa si naj ti nasprotniki zapomnijo, da bi bilo globoko pod mojo častjo, spuščati se ž njimi v kakšno polemiko. Vedlo se pa bode tudi takim hudočasnem napadom (in naj še toliko obetajo: „več še pride“), katere mora celi razsodni in miroljubni svet najostrejše obsojati, napraviti konč na kompetentnem mestu. To v odgovor hudočasnemu dopisniku člankov, na katere sem bil opozorjen; kajti sam takih lističev, kakor so Dobrovina in Narodni List, ne čitam, ker se bavim z boljšimi. Končam s pripombo, da o tem od moje strani ne pride ne besedice, ne črke več! Gornjičgrad, dne 14. avgusta 1908. — Grebenc, I. r.

Četrtek je izobraževalno društvo v Frankolovem priredi javno mesečno poučno zborovanje v nedeljo dne 6. septembra t. l. po včernicah v poslopju stare šole. Vabijo se vsi k najobilnejši vdeležbi. Predstojništvo.

Prostovoljno gasilno društvo v Grajski vasi priredi dne 6. septembra t. l. na vrtu g. Martina Ocvirk veliko ljudsko veselico z jarko zanimivim vsporedom, tombolo šaljivo pošto, petjem in godbo in z mnogimi drugimi raznovrstnimi zabavami. Prosimo druga društva naj dan ne preijave veselico. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novega gasilnega voza, se vsa druga društva kakor tudi posamezniki učudno vabijo.

c Krajski svet Orlavas priredi v nedeljo, dne 30. avgusta t. l. ob prilikl blagoslavjanja šolarske jubilejne zastave, veliko ljudsko veselico v prostorih g. F. Cigej v st. Rupertu (Sav. dol.). Jako zanimiv spored jamči, da je za vse dobro preskrbljeno. Neutrudljivi dilettante nam obetajo mnogo zabave. Tudi vrla narodna godba iz Št. Pavla nas poseti. Veselica se vrši ob vsakem vremenu in se začne točno ob 3. uri popoldne! Več na lepkah! Pridite vse, da pokazete kako znate ceniti trud aranžerjev in kako ljubejo šolsko mladino, kateri je namenjen čisti dobiček. K obilni udeležbi vabi pripr. odbor.

Brežiški okraj.

b 3000 kron začasne podpore po toči poškodovanim Bizejancem. Te dni je Nj. svitlost štajerski namestnik naznani g. poslancu dr. Benkoviču, da je za prvo silo nakazal 3000 kron podpore za potiči poškodovane posestnike v gornjem delu bizejške občine in da se bo pomožna akcija še nadaljevala na podlagi cenilnih zapisnikov.

b **Rajhenburg.** Iz Strajn se nam poroča, da je treščilo v hišo posestnika Martina Repar dne 16. t. m. ob 3. uri po noči. V izbi, v kateri je razrušilo peč, in bilo vse od strele okajeno, so spali trije otroci v postelji in eden zraven neči v zibelji. Vsi so ostali nepoškodovani. Hišno posporje so s pomočjo več sosedov ubranili, ognja. — Dne 11. t. m. je štiriletni bik naskočil svojega gospodarja Antona Kočevar pri napajanju vode. Gospodarju je pri prvem udarcu palica z rok ušla in bik ga je precej močno ob tla zrušil, pa venida se je še s kamenjem ubranil in ušel v bližnji breg.

Iz drugih slovanskih dežel.

† **Slavnost kranjske dežele.** Pevsko društvo „Ljubljana“ priredi 13. septembra v Ljubljani v hotelu „Union“ veselico pod naslovom „Slavnost kranjske dežele“. Na slavnosti nastopijo skupine narodnih noš iz Kranjske, kakor tudi iz drugih slovenskih dežel. Slavnost je združena z veliko ljudsko veselico, z ljudskim koncertom, pri katerem sodeluje vojaška godba, s srečolovom in kmetskim semnjem. Kogar zanimajo slikovite narodne nošte Slovencev iz raznih pokrajin, naj ne zamudi te prilike. Kdor se hoče udeležiti, naj to po dopisnici naznani uredništvu Slovenca v Ljubljani.

Najnovejše novice.

Na mladeničkem shodu v Nazarju bodo govoril g. Fr. Terseglav, urednik Mladosti, v imenu Zveze telovadnih odsekov.

Duhovnih vaj v Mariboru se je udeležilo 104 duhovnikov.

Duhovničke spremembe. Nastavljeni so č. gg. novomaški: Širec Janez kot duh. pomočnik v Stopece, Košak Jakob kot kaplan k Sv. Andražu v St. gor. Cvetko Jurij v Luče, Jurak Peter v Galicijo pri Celju, Sagaj Marko v Selnico, Božiček Franc v Pilštanji, Gaberc Martin v Rajhenburg, Josip Skvarč k Sv. Kungotu na Pohorju. Prestavljeni so: Capuder Vladimir iz Rajhenburga k Mariji Snežni, Šimon Šimonec iz Selnice v Zibiku, Maks Ocvirk iz Šmartina pri Starem trgu v Vitanje, Franc Letonja iz Vitanja v Šmartin pri Starem trgu.

Ptuj. Zadnjo nedeljo smo imeli tukaj dva shoda. Slovenski shod je razpravljal o suši in so bili nanj povabljeni dr. Ploj, dr. Jurtela in vodja liberalne stranke dr. Kukovec! Od strani Kmečke zvezze se je oglasil k besedi g. M. Brenčič. — Stajerčianski shod pa je bil sklican, da stranka pregleda svoje vrste. In te so bile zelo prazne! Shod je pokazal, da ima Stajerci pristaše le v mestih in trgih. Videl si na shodu same gospiske suknje.

Sv. Lenart v Slov. gor. Dobro še je znanje vsem Slovencem našega okraja, kake tesne zveze so imeli naši liberalci z vsejemecem Malikom ob času volitev, kako so hodili k Nemcem, sklepali z njimi zveze itd. To njim je pri našem poštenem ljudstvu vzelo zadnji del zaupanja. In ker nimajo zaupanja, se ježe. Za to hočejo sedaj naš stranko tudi omazati, toda razloček je ta, da blato ni na nas, ampak na njihovih rokah, in da samo merijo na nas. Slovenski Narod je namreč naznani svetu strašno vest, da naši pristaši napadajo kontrolorja Kranjca po nemških časnikih. Norci! Mi nismo liberalci, da bi se zatakeali k Nemcem, in mi imamo listov dovolj na razpolago, ako hočemo svojim slovenskim nasprotnikom povedati resnico.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje bo šel iz Celja dne 9. septembra okoli 11. ure do poldne in pride nazaj v Celje dne 10. septembra okoli 5. ure popoldne, tako da se romarji morejo z večernimi vlaki odpeljati iz Zidanega mosta proti Brežicam in iz Celja proti Mariboru in pa v Savinsko dolino. Natančen vozni red, nam južna železnica naznani še-le danes. Ko ga dobimo, budem takoj napravili lepake in jih razposlali.

Vozne cene za tje in nazaj so sledeče:

	III. razred	II. razred
Celje	K 6:50	K 10:50
Laško	K 6:20	K 9:50
Rimske toplice	K 6:20	K 9:50
Zidanmost	K 5:60	K 8:50
Hrastnik	K 5:30	K 8:—
Trbovlje	K 5:30	K 8:—

Vozni listki se dobijo edino le proti pošiljatvi denarja. Denar se naj pošlje na naslov: Slovenska kršč. soc. zveza v Mariboru. Čas za priglašenje je do 5. septembra. Vozni listki se bodo začeli razpošiljati 3. septembra.

V Mariboru se dobijo listki v Tiskarni sv. Cirila. Vsak romar dobi z voznim listkom tudi celi vspored in pa vozni red.

Kdor se torej hoče udeležiti tega romanja, se naj oglesi pri svojem dušnem pastirju za karto. Če. gg. dušne pastirje pa vladivo prósimo, da romanje oznanijo, udeležence zbirajo in potem skupno dospošijo denar, ga kar dobijo vozne listeke, da jih razdele. Naprej listekov ne moremo pošiljati, ker jih moramo sami kupiti pri železniški blagajni, zato pa moramo dobro vedeti, koliko jih rabimo.

Romarski odbor.

Listnica uredništva.

G. Ant. Robnik, trgovec na Ljubnem: Nikakor ne, ampak hvaležni smo Vam ter Vas prosimo, da se večkrat oglastite. — S. Bolfenki pri Središču: Boljše je, ako ta vprašanja kar naenkrat stavite na dotednjo oblast. Potem lahko odgovor pridobite v našem listu! — Petrovče: Žal, brez podpisa. Na ta način smo že tuamtam obdeli! Sicer pa v poročilu niti datum ni naveden!

Pristopajte h Kmečki zvezi!

Radi preselitev se proda dobro idoča oštarija z vrtom sadosniskom in njivo. Vsega skupaj je okoli dva oralia. Oštarija leži 1/4 ure od Maribora, 10 minut od žel. postaje in od ene velike tovarne, 10 minut od farne cerkve, v veliki občini; cena je 9600 K., 1800 K. ostane vknjiženih. Več pove Anton Logarič pri Sv. Miklavžu, p. Hoče. K vprašanju se naj priloži znak za odgovor.

670

Čevljarski učenec se sprejme pri g. Koren Anton, Mlinska ulica št. 7, Maribor. 671

Trgovski učenec z dobrim šolskim spričevalom se sprejme v trgovino A. Pinter v Slov. Bistrici. 660

ONOMONIMON

V sledi odpotovanja v Ameriko prodam takoj harmonij amerikanske vrste za 120 K. Več po dogovoru. Iv. Kocin, Komen, Primorsko. 691

ONOMONIMON

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarinski praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast br. in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kapilar št. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 vin, 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišić, lekar na Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

Pojasnila o inseratih daje

upravnosti samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 22. avgusta 1908.

Gradec	69 78 66 22 73
Dunaj	42 68 21 49 64

Išče se stanovanje za 1 dijaka pri krščanski narodni rodbini. Ponudbe na: Marija Ritonja v Poljčanah. 707

Gostilna dobro idoča, prodaja tobača brez konkurenco, žganja, pol ure od žel. postaje, prav na lepem prostoru, zidan po opeko krito poslopje, 3 orde njiv, en travnik, se radi družinskih razmer proda. Kje, se izve pri Francu Jezovku, žel. čuvaj, postaja Hoče pri Mariboru. 700

Vinčar s 4 delavnimi močmi za obdelovanje 30 oralov velikega vinograda, zmožen žlahtenja in novega nasada, se išče. Vpraša se pri g. Fregl, upravitelj v Framu. 697

Enonadstropna hiša z gostilniško obrto, se prostovoljno pod lahkimi plačilnimi pogoji proda. Naslov v upravnosti. 736

Redka priležnost. Proda se vsled rodovinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji gostilna s trafiko in posestvo obstoječe iz hiše, živinskih hlevov, 6 svinjakov, skedenja, dravnice in velikega mlinja s stanovanjem. Pri hiši je velik vrt, ograja, keglijšček, ter dva dobra studenca. Posestvo meri 10 oralov ter se z vsemi pridelki vrednimi do 1000 K. odda. Čez 1200 velikih sadnih dreves vse v sadju. Ze rodovitnimi amerikanski nasadi. Cena 10 000 K., 5000 ostane vknjižna druga po dogovoru. Vpraša se pri Janezu Hauptmanu, Dobrenje 42, p. Št. IIJ v Slov. gor. 708

Debelo hraste kupujem za sodarsko obrto. Kdo jih ima na prodaj, naj piše na Simon-a Habith, Tresternica pri Mariboru. 711

Krogli učenec kateri ima veselje za mizarstvo se takoj sprejme pri Martinu Pernovšek, mizarški mojster v Celju, Bronngasse 7. 710

Za sode
hrastov les ima na prodaj Matija Obran, Brezno pri Mariboru. 727

Lepa hiša s petimi sobami namreč 4 stanovanja z dobro obiskano barantijo lep vrt tudi mlečna se dobro obnese, se proda ali v namreč odda. Tezen št. 47. pri Mariboru. 684

Gospodčina iz boljše hiše se sprejme na lepo stanovanje in dobro oskrbo. Vpraša se Kasinogasse 6, ali v upravnosti. 731

Srednješolec se sprejme v dobro oskrbo in strogo nadzorstvo. Vpraša se v upravnosti „Slov. Gosp.“. 732

Stanovanje s hrano se išče za 16letnega dijaka pri pošteni rodbini za zmerno plačo. Naslov se izve pri upravnosti „Slov. Gosp.“. 733

Oskrbnik oženjen, trezen, ki je izvršil eno vinorejsko solo z dobrim uspehom v vinogradništvu se išče za eno večjega gospodarstvo na Hrvatskem blizu Zagreba. Meščana plača 60 K. polje in travniki za vzdrževanje in drva. Vstop takoj. Prošnje s prepisi spričeval naj se pošlje pod „G. L. 24“ na uredništvo „Slov. Gosp.“. 727

Krojaškega pomagača sprejme takoj Anton Ulbl, krojaški mojster pri Sv. Urbanu nad Mariborom. 730

Išče se takoj eden učenec od poštenih staršev za kleparsko obrto N. Pustinek, klepaški mojster v Vidmu, Štajersko. 726

Izjava.

Jaz Miha Pepevnak, prevžitkar pri Sv. Ožbaltu preklicem vse razjaljive besede, katere sem govoril o gospodu Jurju Siterju, veleposestniku na Ponkirci kot neresnične, obželjujem iste, ter ga prosim odpuščanja.

Smarje, dne 20. avgusta 1908.

709

Mihail Pepevnak.

Zahvala.

Dne 4. junija 1908 po noči mi je na paši strela ubila kobilo. Akoravno sem to škodo proti postavno še le črez 6 tednov naznani, mi je vendar ogrsko-francoska zavarovalna družba: "Franco-Hongroise" po glavnem zastopstvu v Gradeu vso povzročeno škodo izplačala. Zahvaljujem se tem potom omenjeni družbi, ter jo vsakomur toplo priporočam.

Gornji Žrjavci, dne 18. avgusta 1908.

Jos. Klemenčič l. r. M. Ploj l. r. Martin Kramberger l. r. pričl.

728

Otvoritev obrtnije.

Udano podpisani naznanja slavnemu občinstvu Maribor in okolice, da je otvoril dne 1. julija 1908 v gradu, Sofijin trg št. 1, mehanično delavnico in ključavnictvo za stroje. Radi večletnega delovanja v prvih tovarnah za stroje in mehaničnih zavodov monarhije kot izkušen strojnik, ključavnica, mehanik, posebno za godala (automate), stroje za pisanje in šivanje vseh sestav, motore, avtomobile, biskle, kakor tudi pri osnovi industrijskih in napravi kmetijskih strojev itd. je v stanu, da zadovolji P. n. obrtnike in slavno občinstvo pri popravi prej imenovanih strojev in napravi poskodovanih delov. S prisojno, da se mi pri strokovni postrežbi, hitri napravi in najkulantnejšem preračunanju cene pošljemo cenjena naročila, katera se točno izvršijo, bilježim z velespoštovanjem.

Eneas Madritz,
ključavnica in mehanik v Mariboru.

685

Franc Divjak,

slikar in pleskar v Mariboru,

župniška ulica št. 7. se priporoča č. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje najfinnejšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni.

365

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zalogra sv. razpelj. Novi zanimivi slovenski ceniki zaston in franko. Postrežba solidna in hitra.

681

Nova trgovina v Brežicah

z manufakturnim in galerijskim blagom, kakor tudi papirjem se priporoča slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk spoštovanjem

738

Ivan Vidmar.

Milan Hočevar-Celje

Glavni trg štev. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kislo vodo, galico, žveplo in rafije.

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Karol Sinkovič,
ključavnica in izdelovatelj motorjev in strojev
Maribor, Puffgasse 8.

Kar postaja bencin vedno držaj, so najboljši za industrijo in poljedelstvo

Climase
Bohsel-motorji

pri katerih stane ena konjska moč za eno uro $1\frac{1}{2}$ do $2\frac{1}{2}$ vinacija.
Ti motorji se lahko ogledajo v teku pri meni.

Karol Sinkovič,
zastopnik Climase Bohsel-motorjev.

76

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig, c. kr. dvorni založnik Z. Z. O. Z.
v Borovljah (Koroško)

priporoča svoje svetovnoznanne splošno slovce lovske puške, ki so priznane delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, kakor tudi vsakovrstno orožje za lov in osebno obrambo. — Vsa popravila se sprejemajo in po ceni izvršujejo. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

522

725

izrekamo tem potom najsrnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno tukajšnjim in tuji duhovščini, zlasti mil. g. kanoniku Vol in in opatu Franc Ogradi, gg. pevcem za pretresljivo petje, vsem darovalcem vencev in šopkov gg. uradnikom in vsem drugim, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili dragega pokojnika k večnemu počitku in stem tolažili našo veliko žalost.

Celje, dne 23. avgusta 1908.

725

Žalujoči ostali.

725

iz se vsem kmetom posebno priporoča. V zalogi so vedno vitli ali gepelni, predležja mlatilnice, slamoreznice, reporeznice, mlini za jabolke, grozdne stiskalnice, žitne čistilnice, droblilni mlini, brane, plugi itd. Podpisani posreduje naročila na vse vrste kmetijskih strojev, sesalk, bencinovih motorjev, motorje na plin, stroje za opeko, opreme za opekarne itd. — Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji, tudi se vsa popravila sprejemajo in po nizki ceni zaračunijo. Zastopnik in oskrbnik zaloge Franc Kampuš v Gornji Polskavi pri Pragerskem. 434

725

V Gornji Polskavi pri Pragarskem ima tvrdka K. & R. JEŽEK

725

veliko zaloge vseh vrst kmetijskih strojev

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Vhod: Webergasse 3.

725

Štampilje

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Vhod: Webergasse 3.

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 18

725

Solnčne in dežnike, pale, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za otroke, priporoča

725

P. Kostič

725

v Celju. 175 (1)

725

iz kavčka, modele za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlator in graver v Mariboru

Sedaj je priložnost,

48, 56 in 60 v. Sateni novomodni, po 60 in 80 vinjarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah in po 80 v., K 1-20 in 1-40. Svilneni robci najnovejši po K 1-80, 2-10, 2-40, 3-20, 4 itd. Perkalnati robci po 14 in 60 v. Cajgi za moške obleke po K 1, 1-20, 1-40 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po K 2-40, 2-80, 3-60 itd. Srajce za delavnik in praznike po K 1-20, 1-40, 1-60, 2-10, 2-40 itd. Najnovejša izbira kravat, ovratnikov, žepnih robov, dežnikov in predpasnikov. Civilih beli in pisani za blazine in žimnice (notrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPEC, Grajski trg. št. 2.

Za veselice in druge slavnosti priporoča se svileni papir, v vseh barvah, konfeti, kaže, papirne krožnike, razglednice itd. v največji izbiri. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebsčinami :: :: ::

VILKO WEIXL, Maribor, Gornja Gospodska ulica 33.

Svoji k svojim!

Nova trgovina

Fr. Bures,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegethoffova cesta 33,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnegledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.
Vsi popravki se točno in hitro izvršijo. :: :

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

CROATIA, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepeliti po blišku nepremičnini vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po tako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

!! Glavna zalogar BARTHELNOVEGA apna za poklajo !! Razne vrste travnega, deteljnega, gozdne in vrtinarskega semena priporoča

Pozor! Pozor!
Manufaktturna trgovina
RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svoje veliko in novo zalogu raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za moške obleke po primereno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

PYRROL,
je rajgotovješ sredstvo, če zbolije svinje. Dobi se pristen le v magdalenski lekarni v Mariboru, Franc Jožefova cesta št. 1. 519 Cena steklenice z navodilom 60 vin.

Preselitev trgovine!

Naznam slavnemu občinstvu, da sem se z mojo trgovino preselil v Poštno ulico št. 8, ter prosim tudi tukaj za cenjeni in mnogobrojni obisk. Z velespoštovanjem

FELIKS ROP,
trgovina z manufakturnim blagom, Maribor, Poštna ulica št. 8.

Velikanska

pošljatev manufakturnega in modnega blaga za jesen in zimo je ravno prišla, katero se bode po čudovito nizkih cenah prodajalo

v trgovski hiši na debelo in drobno
R. Stermecki, Celje.

Vzoreci proti vrnitvi na vse strani zastonj.

Narodna gostilna

Pri pošti

Maribor, Tegethoffova cesta 49

priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mrzle in tople jedi.

Mar. Meden.

F. Prull : mestna lekarna pri c. kr. orlu

Maribor, Glavni trg št. 15. poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje za rdečne bolezni.

Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštem povzetju pošilja.

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

Palma!

Gotova sreča vsem posestnikom živali je Palma, ki obvaruje bolezni in ozdravi vsakovrstno pernato in štirinogato žival – bolno na prebavilih, krv ozir. živeh in je bolegen: drisila, nahod, vnetje, prisad, davica (difterija), revma, protin, krč ozir. božast. Ob Palma se živali naglo pitajo. Zdravim 6–8 krat ceneje nego bolnim! 1 K pošt. znak (nakazano 6 v več) prinese pošt. prostro Palma z navodilom. Spod 4 K naroč. ni povzetja! I. E. WEIXL, žival. živila, Maribor, Zofjin (senenski) trg št. 3. 229

I SVOJI K SVOJIM!

R. Salmič, Celje

Narodni dom.

Največji in osnoveni atspret. ur – zdravila, zlatulne in optične predmete. Narodite najna več oskrb brezplačno.

M. Berdajs

Maribor !
Sofijin trg

za 10 ozir. 20 K donarja, 12 ozir. 25 K Palme; trgovcem je poseben zasluzek in barvno slikane lepake.

Pozor!

Če hočete kako posestvo ali trgovino vsake vrste, hotel, viš, gostilno, zemljišče, opekarno, zdravilišče itd. na kraju ali v okolici hitro in diskretno kupiti ali prodati, če iščete hipotekarno posojilo ali udeležbo, obrnite se z zaupanjem na naslov: „Erste Realitätenverwaltung“ Dunaj VIII. Albertgasse 20. Strogo rečeno, kulantno največje strokovno podjetje prve vrste. Zastopstva v vseh krajih Avstro-Ogrske in sosednjih državah. Generalni zastopnik pride prihodne dni. Kdo želi, da ga obiše brezplačno, naj to nazani na zgornj navedeni naslov. Največji kupčevalski promet med Dunajem in deželo.

728

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navedne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvzemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.